

Національний університет «Острозька академія»

Навчально-науковий інститут лінгвістики

Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему:

Лінгвістичний аналіз англійської періодики (на матеріалі часопису «The Guardian»)

Виконала: студентка II курсу, групи МА-2

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

Янковець Ірина Русланівна

Керівник: к.п.н., доц.,

завідувач кафедри англійської мови та літератури

Костюк О.Ю.

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Роботу розглянуто і допущено до захисту

на засіданні кафедри англійської філології

протокол №__ від “__” _____ 2023 р.

Зав.кафедри _____ Анатолій ХУДОЛІЙ

Острог – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПЕРІОДИКИ.....	8
1.1 Особливості новинного дискурсу: макроструктура новинних текстів.....	8
1.2 Особливості лінгвістичного аналізу новинних текстів	29
1.3 Соціолінгвістичні та прагматичні аспекти новинних історій	43
ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ	51
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ НА МАТЕРІАЛІ «THE GUARDIAN».....	53
2.1 Лінгвістичний аналіз політичних новин англomовної періодики «The Guardian».....	53
2.2 Лінгвістичні особливості спортивних новин англomовної періодики «The Guardian».....	74
ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ	88
ВИСНОВКИ	89
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	92
ДОДАТКИ	101

ВСТУП

Новинний дискурс є потужним інструментом поширення інформації та формування громадської думки. Здійснення лінгвістичного аналізу новинних статей часопису «The Guardian» дає змогу осмислити використання різних мовленнєвих одиниць задля конструювання смислів та формування дискурсу. Крім цього, аналіз системи різнорівневих мовних одиниць дозволяє виявити типові лінгвістичні стратегії, що використовуються в редакційних матеріалах, зокрема, структурні особливості речень, вибір лексичних одиниць та стилістичні особливості. Лінгвістичний аналіз новинних статей «The Guardian» також сприяє розумінню актуальних лінгвістичних тенденцій та їхнього впливу на сприйняття інформації, забезпечує ширше розуміння еволюції англійської мови в глобалізованому світі.

Періодику «The Guardian» вважають ліберальною, що унеможливлює суб'єктивізацію інформації. Однак існують певні упередження стосовно об'єктивізації новинних історій «The Guardian» – читачі висловлюють невдоволення стосовно фактичності новин. Ця кваліфікаційна робота також спрямована на дослідження прикладів упередженості в новинних текстах «The Guardian», якщо такі присутні, та здійснення аналізу лінгвістичної структури, яка може вказувати на наявність цих упереджень.

Актуальність теми зумовлена стрімкою еволюцією мовленнєвих стратегій в ЗМІ, що створюють нові вимоги до лінгвістичного вираження ідей у новинних текстах. Аналіз лінгвістичних аспектів текстів «The Guardian» актуальний, адже він дозволяє виявити типові мовні стратегії, що використовуються цим часописом, та вказати на те, які саме мовні засоби використовуються для вираження поглядів у рамках новинного дискурсу. Крім цього, аналіз англійської періодици, а саме моделей упередженості та мовних маніпуляцій, може сприяти розвитку критичного мислення та медіа грамотності

– навичок, необхідних для навігації в сучасному контексті великої кількості інформації, що часто дезінформує.

Мета цієї наукової роботи полягає в лінгвістичному аналізі новинних текстів часопису «The Guardian», визначенні типових лінгвістичних стратегій поданої періодики та виявленні потенційних прикладів упередження.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- проаналізувати специфіку новинної статті як типу тексту;
- дослідити новинний текст як компонент новинного дискурсу;
- проаналізувати стилістичні, лексичні, синтаксичні, прагматичні прийоми, використані у новинах британського періодичного видання «The Guardian»;
- виділити типовий комплекс мовних засобів (термінів, мовних кліше, структур, усталених словосполучень англійського термінологічного фонду);
- дослідити приклади упередженості в новинних текстах «The Guardian».

Об'єктом дослідження є новинні тексти політичної та спортивної тематики англійської періодики (на матеріалі часопису «The Guardian»).

Предметом дослідження є аналіз лексичних, стилістичних, синтаксичних, прагматичних, соціокультурних одиниць, наявних у новинних текстах політичної та спортивної тематики англійської періодики (на матеріалі часопису «The Guardian»).

Матеріалом дослідження є 14 новинних статей англійської періодики «The Guardian», опублікованих 2023 року. Зокрема, обрані матеріали містять 7 статей політичної тематики та 7 статей, присвячених спорту.

Ступінь наукової розробки теми. У цій кваліфікаційній роботі проаналізовано результати наукових досліджень таких іноземних вчених, як Бел А. [7], Бандурські Д. [6], Ван К. [23], ван Дейк Т. А. [3], [15], [54], Вей В. [23], Верінг С. [52], Водак Р. [29], Габермас Ю. [1], Гала М. [6], Галтунг Д. [8], Дор Д.

[21], Ковач Б. [9], Джонс Дж. [27], Маддімен А. [20], Паюнен Ю. [4], Печей Д. [52], Рейсгіль М. [29], Річардсон Д. [28], Рюге М. [8], Скако Д. [20], Томас Л. [52], Торнбороу Д. [52], Шадсон М. [2], а також сфокусовано увагу на результатах досліджень вітчизняних науковців, таких як Бензерук А. [25], Загнітко А. [55], Клачкова Л. [33], Коваленко А. [26], Кудрейко І. [55], Феськова І. [32], Хвостик Ю. [53], Юхимець С. [33]. Наукові праці поданих вчених було використано як теоретичну та емпіричну базу для проведення власного аналізу новинного та публіцистичного дискурсів. Значний внесок у розвиток лінгвістичного підходу до аналізу новинних текстів зробили Бел А. [6], Бензерук А. [25], Бехта І. [56], Габермас Ю. [1], Гала М. [6], Загнітко А. [55], Клачкова Л. [33], Коваленко А. [26], Кудрейко І., [55], Річардсон Д. [28], Феськова І. [32], Хвостик Ю. [53], Юхимець С. [33]. Їхні дослідження включають в себе аналіз структурних елементів новинних текстів, а також вивчення стилістичних особливостей та мовленнєвих стратегій, що використовуються в новинних матеріалах. Дослідження у сфері впливу в новинах проводили такі науковці як Габермас Ю. [1], Ван К. [23], Вей В. [23], Шадсон М. [2]. Ця кваліфікаційна робота також базується на дослідженнях Германа Е. [12] та Чомскі Н. [12], які розглядали політичний вплив на зміст та розповсюдження інформації у засобах масової інформації. Їхні дослідження стосувалися також аналізу медійного середовища і факторів, що впливають на формування суспільної думки.

Наукова новизна. Актуальність кваліфікаційної роботи та аналіз статей, опублікованих у 2023 році, які до цього моменту не були предметом наукового дослідження, надають можливість виявити та проаналізувати сучасні лінгвістичні тенденції та зміни в новинах та публіцистиці, що відзначаються оригінальністю та сприяють розширенню розуміння лінгвістичної динаміки безпосередньо у новинному дискурсі.

Вибір методів дослідження був зумовлений своєрідністю об'єкта, предмета та завданнями дослідження:

- метод спостереження (збору первинної інформації), який включає в себе огляд статей газети «The Guardian» з метою збору інформації для дослідження.
- статистичне дослідження, яке передбачає аналіз частоти вживання різних лінгвістичних одиниць у зібраних матеріалах;
- дискурс-аналіз, який спрямований на дослідження мовного використання в різних соціальних контекстах.
- метод критичного дискурс-аналізу, який використовується для вивчення взаємозв'язку між мовою та ідеологією.
- метод контент-аналізу, який передбачає систематичну категоризацію та кількісну оцінку текстового контенту.
- метод зональної вибірки, в рамках якого статті британської газети «The Guardian» систематично класифікуються за темами (політичні, спортивні). Кожна стаття аналізується з точки зору лінгвістичних одиниць на різних рівнях, оскільки головною метою цього наукового дослідження є лінгвістичний аналіз новинного тексту.

Теоретична значущість дослідження:

- дослідження сприятиме розумінню структурних та мовних особливостей новинних текстів, їх взаємозв'язку з мовою та ідеологією.
- дослідження допоможе виявити та проаналізувати типові мовні засоби та стилістичні прийоми, що використовуються в новинних текстах (на матеріалі «The Guardian».)

Практична значущість дослідження:

- результати дослідження можуть бути корисні для журналістів та редакторів, які працюють у сфері медіа. Аналіз лінгвістичних аспектів новинного дискурсу у «The Guardian» надає уявлення про стилістичні прийоми, використані у публікаціях, та вплив цих засобів на сприйняття та реакцію аудиторії. Це може сприяти поліпшенню якості та ефективності медійних матеріалів.
- результати лінгвістичного аналізу можуть бути використані в навчальних програмах з мови та комунікації для розвитку мовленнєвих навичок та критичного мислення студентів.
- результати дослідження також можуть бути застосовані у таких галузях: медійна реклама та маркетинг, філологія, лінгвістика, медіа та журналістика, культурологія.

Апробація результатів дослідження. Для апробації результатів дослідження була розроблена стаття Костюк О.Ю., Янковець І.Р. під назвою «Мікроструктура новинного тексту (на матеріалі часопису «The Guardian»)», яка була обговорена на Міжнародній науково-практичній конференції «Лінгвокогнітивні та соціокультурні аспекти комунікації», що відбулася 26 жовтня 2023 року. Стаття подана до друку: Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острог: Вид-во НаУОА, 2023 Вип. 20(88).

Структура роботи. Магістерська складається зі вступу, основної частини, списку використаних джерел та літератури, додатків. Основна частина складається з двох розділів, чотирьох підрозділів та висновків до кожного розділу.

РОЗДІЛ І.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ ПЕРІОДИКИ

1.1 Особливості новинного дискурсу: макроструктура новинних текстів

У медійному просторі, який постійно прогресує, новинний дискурс є важливою системою, через яку ми сприймаємо та інтерпретуємо навколишній світ. Структура новинних текстів часто складна і має чітку будову, яка формує розуміння подій, ідей та культур. Цей розділ ставить на меті розкрити основні засади, які надають форми новинним статтям на макрорівні, та дослідити засадничі риси, які визначають новинний дискурс в цілому. Новинні тексти часто втілюють різні види дискурсів, якщо розглядати їх з різних аспектів. Новинні статті можуть бути формою публічного дискурсу, адже вони слугують засобом, за допомогою якого інформація поширюється серед широкої громадськості та впливає на суспільну думку. Габермас Ю. у своїй праці «The Structural Transformation of the Public Sphere», Шадсон М. у праці «Discovering the News: A Social History of American Newspapers», Ван Дейк Т. А. у «News as discourse» досліджували це питання та підкреслювали зв'язок новинних текстів з публічним дискурсом [1], [2], [3]. Однак тексти новин мають певні лінгвістичні та дискурсивні особливості, які дозволяють їм сформувати окремий вид дискурсу – новинний.

Паюнен Ю. у своїй праці «Linguistic Analysis of Newspaper Discourse in Theory and Practice» визначає, що існують певні характеристики, які відрізняють новинний дискурс від інших типів дискурсів. Перш за все, новинний дискурс повинен бути об'єктивним, де інформація подається нейтрально, без особистої упередженості, що не пов'язана з певною ідеологією. Проте Ван Дейк Т.А.

стверджує, що «...реальність представлена в новинах сама по собі є ідеологічною конструкцією, заснованою на визначеннях, наданих акредитованими джерелами, такими як уряд чи профспілкові лідери» [3, с. 11]. Таким чином, медіа, в тому числі новинні тексти, не є нейтральним, а навпаки допомагають відтворювати заздалегідь сформульовані ідеології. Часто новинний дискурс послуговується використанням структури перевернутої піраміди (The Inverted Pyramid Model), де найважливіша інформація подається на початку (частіше в заголовку), далі – додаткові деталі в порядку зменшення їхньої важливості. Таким чином, читачі мають змогу отримати основні факти з перших рядків. Новинний дискурс часто підкреслює стислість та лаконічність та уникає зайвих деталей та багатослів'я. Крім того, у новинному дискурсі інформацію пов'язують з конкретними джерелами, що забезпечує прозорість і достовірність викладеної інформації. Новинний дискурс характеризується точністю, а саме перевіркою інформації з надійних джерел перед публікацією, щоб зберегти цілісність новин. Новинний дискурс також послуговується використанням заголовків. Заголовки в новинному дискурсі покликані привернути увагу читачів та надати стислий виклад змісту статті. Окрім цього, в новинному дискурсі існує журналістський кодекс дотримання етичних норм і принципів, таких як повага до приватного життя людей, уникнення конфлікту інтересів і оперативне виправлення помилок [4].

Як було зазначено раніше, часто новинні тексти, опубліковані в періодичних виданнях, відносять до публіцистичного дискурсу, який має на меті впливати на громадську думку, просувати певні ідеї та переконувати аудиторію прийняти певну точку зору або вчинити певну дію. Проте на відміну від публіцистичних текстів, новини характеризуються об'єктивним викладом поточних подій, фокусуються на поданні фактів в нейтральній манері у той час як публіцистичний дискурс характеризується переконливістю та емоційною

мовою. Саме цей вид дискурсу часто використовується в медіа, зв'язках з громадськістю, рекламі та політичній комунікації. Основна мета публіцистичного дискурсу – сформуванню громадську думку та ставлення до певної теми, проблеми чи особи. Щоб порівняти два згаданих вище дискурси, варто розглянути ключові особливості публіцистичного дискурсу. Перш за все, на відміну від новинного, публіцистичний дискурс є більш суб'єктивним та відображає особисті думки, переконання та цінності автора, і часто формується з певної ідеологічної точки зору. Публіцистичний дискурс часто послуговується емоційними зверненнями, щоб залучити аудиторію та викликати співпереживання, симпатію чи інші емоційні реакції. Щоб викликати певні емоції, цей вид дискурсу застосовує риторичні прийоми, такі як метафори, аналогії, риторичні запитання та яскраві образи. Також цей дискурс характеризується використанням переконливої мови (*persuasive language*) [2]. Публіцистичний дискурс активно взаємодіє з читацькою аудиторією. Він має на меті встановити зв'язок з аудиторією і сприяти формуванню спільних цінностей. У той час як новинний дискурс вважають ідеологічно неупередженим, публіцистичний дискурс може демонструвати упередженість до певних політичних, соціальних чи культурних перспектив. Однак публіцистичні та новинні тексти мають спільну ознаку: вони часто містять посилання на інші тексти чи події, саме тому вони є інтертекстуальними [2].

Періодичні видання можна вважати формою публіцистичного дискурсу, адже вони часто містять авторські колонки, редакційні статті та статті, написані колумністами (від англ. *column* – колонка в журналі чи газеті, яка часто публікується однією й тією ж людиною, відповідно до визначення, яке подано у словнику «Cambridge Dictionary») або дописувачами, які висловлюють свою точку зору та відстоюють певну позицію [5]. Ці статті, як правило, є частиною редакційного розділу газети і представляють позицію газети з різних питань. У

цьому контексті періодичні видання беруть участь у публіцистичному дискурсі, представляючи певну точку зору, аналізуючи поточні події з певної ідеологічної точки зору та намагаючись вплинути на думку читачів за допомогою аргументованої риторики та емоційних закликів. Такі матеріали можуть впливати на громадську думку щодо політичних питань, соціальних проблем, економічної політики, тощо. Важливо зауважити, що не всі матеріали в газетах належать до публіцистичного дискурсу. Аналізуючи типи новин, можна виділити рецензії, редакційні та оглядові статті, новинні репортажі та журналістські розслідування. Останній тип був детально проаналізований у роботі Бандрускі Д. та Гала М. «Investigative Journalism in China: Eight Cases in Chinese Watchdog Journalism», який передбачає глибоке дослідження, перевірку фактів і виявлення прихованої правди в різних сферах, особливо в політиці, бізнесі або соціальних питаннях [6]. Розділи новинних статей (репортажів) надають фактичну інформацію без упередженості чи переконання, що формує окремий дискурс – новинний, який має певні особливості загадані раніше, оминаючи суб'єктивність, упередженість та надмірну емоційність. У цій науковій роботі розглядатимуться саме новинні репортажі.

Аналізуючи типи саме новинних статей, варто зазначити внесок Бела А., який у своїй праці «The Language of News Media» розглядає два види новин – важкі (hard) та легкі (soft або feature) [7, с. 19]. Бел А. зауважує, що важкі новини – це повідомлення про поточні нещасні випадки або злочини, політику, економіку, катаклізми. Такі новини надають прямий, об'єктивний та заснований на фактах звіт про події. Статті важких новин мають структуру перевернутої піраміди (The Inverted Pyramid Model), де найважливіша інформація подається на початку. Легкі або художні новини – це повідомлення, які висвітлюють легші теми, такі як стиль життя, розваги, плітки та культурні події. У таких новинах часто використовують техніку сторітелінгу (storytelling technique), яка може

включати особисті анекдоти, людський досвід та емоційні елементи. Мета таких статей – залучити та розважити аудиторію історіями, які можуть включати точку зору та інтерпретації автора статті. Бел А. вказує на важливість заголовку в новинах, запевняючи, що заголовок та підзаголовок (лід) розповідають про основну суть історії. Про це також писав Ван Дейк Т. А. у своїх працях, які розглянемо детальніше далі у роботі.

Аналіз досліджень Бела А. дає змогу зробити висновок, що науковець виділяє основні принципи створення новинної історії – орієнтування (orientation), оцінка (evaluation), розв'язка (resolution) та кода (coda). Орієнтування – це невід'ємна частина новин, адже саме інформація, яка дає відповіді на питання «хто», «що», «де», та «коли», є вирішальною на початку новинної історії. У новинному тексті також важлива оцінка, щоб встановити важливість того, про що йдеться та сфокусувати увагу на події. Далі Бел А. стверджує, що саме заголовок є ядром оцінки, адже його основна функція полягає у тому, щоб підсумувати основну дію. Художній текст зазвичай переходить до розв'язки поступово, у той час як новинний текст починається з розв'язки, щоб сфокусувати увагу читача [7, с. 20]. Бел А. також аналізує термін «кода», що означає завершальну частину історії. У особистих наративах, таких як художні історії, «кода» слугує способом завершити історію, позначити її як закінчену і часто повернути наратив до теперішнього моменту. Проте у новинних сюжетах «кода» зазвичай не використовується або не є необхідною. Це можна пояснити тим, що новини часто пишуться у швидкому, безперервному циклі: після завершення однієї новини немає потреби у формальному завершенні або коді, оскільки наступний матеріал або історія з'являється одразу після неї. Новинні сюжети більше схожі на безперервний потік інформації, тому вони зазвичай не мають таких заключних ремарок [7, с. 20].

У своїй праці «The Language of News Media» Бел А. також аналізує основні цінності новинних статей, які відрізняють їх від інших типів тексту. Він поділяє цінності на певні категорії, а саме:

1. Цінності в новинних дійових особах та подіях:

А) Негативізм (Negativity): Важкі новини привертають більше уваги.

Б) Новизна (Recency): Актуальні новини є більш цікавими та суттєвими.

В) Близькість (Proximity): Локальні новини (близькі до місцезнаходження читача) є більш значущими.

Г) Відповідність (Consonance): Новини, які відповідають очікуванням людей, є цікавими.

Ґ) Однозначність (Unambiguity): Читачі надають перевагу чітким і зрозумілим історіям.

Д) Неочікуваність (Unexpectedness): Несподівані або незвичні події є новинами.

Е) Грандіозність (Superlativeness): Екстраординарні історії привертають увагу.

Є) Актуальність (Relevance): Цінними є новини, які безпосередньо впливають на людей або якимось чином пов'язані з ними.

Ж) Індивідуалізація (Personalization): Історії, з якими люди можуть порівнювати себе на особистісному рівні, привертають увагу читача.

З) Елітність (Eliteness of News Actors): Видатні люди та авторитети створюють новини.

И) Атрибуція (Attribution): Довіра до джерел новин може вплинути на їхню важливість.

І) Достовірність (Facticity): Важливі новини ґрунтуються на фактах і конкретній інформації.

2. Цінності в новинному процесі:

- А) Постійність (Continuity): Якщо щось потрапляє в новини, воно має тенденцію там і залишатися.
- Б) Конкуренція (Competition): Новинні видання прагнуть ексклюзивних історій.
- В) Взаємодія (Co-option): Дотично пов'язані історії можуть бути пов'язані з більшими поточними новинами.
- Г) Композиція (Composition): Новини повинні бути різноманітними, але також мати спільні риси.
- Ґ) Передбачуваність (Predictability): Події, які можна запланувати, з більшою ймовірністю будуть висвітлені.
- Д) Збірність (Prefabrication): Журналістам легко використовувати готовий контент.

3. Цінності в новинному тексті:

- А) Зрозумілість (Clarity): Новини повинні бути легкими для розуміння.
- Б) Стислість (Brevity): Новини повинні бути стислими та лаконічними.
- В) Колір (Color): Яскраві шрифти та ілюстрації приваблюють читачів [7, с. 21].

Галтунг Д. і Руге М. у своїй праці «The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba, and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers» запропонували два принципи щодо цінностей, виявлених Белом А.: 1) множинність цінностей (цінності, проаналізовані вище Белом А. не працюють самі по собі; новинна історія цікавіша, якщо вона відповідає кільком цінностям; 2) компенсація (якщо історії бракує однієї цінності, вона може компенсувати її за рахунок іншої). Ці принципи підкреслюють гнучкість і комплексність новинних цінностей у процесі прийняття редакційних рішень [8].

Журналісти зважують низку критеріїв і враховують, як різні цінності можуть взаємодіяти і компенсувати одна одну, коли обирають і представляють новини своїй аудиторії. Ковач Б. та Розенштіль Т. у своїй праці «The Elements of

Journalism: What Newspeople Should Know and the Public Should Expect» також описують основні принципи написання новин, а саме: 1) незалежність (журналісти повинні бути незалежними від політичного, комерційного чи іншого впливу, який може поставити під сумнів достовірність їхніх репортажів); 2) неупередженість (журналісти повинні подавати новини об'єктивно, без упередженості та не надавати перевагу жодному конкретному інтересу); 3) прозорість (журналісти повинні бути прозорими щодо того, як вони досліджують, повідомляють та редагують новини); 4) правда (журналісти зобов'язані надавати громадськості точну і достовірну інформацію) [9].

Отже, можна підсумувати, що у новинному дискурсі існує кілька базових засад, які лежать в основі створення та поширення новинних статей. Серед них особливе місце займає актуальність, правдивість, неупередженість, які разом складають основу новинного дискурсу.

Матеріалом для безпосередньо нашого дослідження слугує періодичне видання «The Guardian», яке вважається одним з провідних у Великій Британії та світі. Тож важливо зауважити особливості саме цієї газети у новинному дискурсі. Можна вважати, що «The Guardian» поєднує в собі різні форми дискурсів, адже послуговується не лише новинними колонками, але й охоплює широкий спектр контенту та функцій, які виходять за межі щоденних новинних репортажів. Незважаючи на те, що новини охоплюють значну частину контенту «The Guardian», видання також публікує публіцистичні статті, аналітичні матеріали, охоплює різні сфери життя: культуру, мистецтво, спорт. У 1990-х роках «The Guardian» почали публікувати новини онлайн та збільшувати свою аудиторію до світових масштабів.

Аналіз соціальних мереж показує, що станом на 2023 рік періодика «The Guardian» зареєстрована на таких медіа-платформах, як Instagram, Twitter,

Facebook, LinkedIn, YouTube та Pinterest, а також має власний офіційний веб-сайт [10]. Газета продукує різноманітний мультимедійний контент, а саме відео, подкасти та надає освітні послуги у сфері журналістики та медіа-грамотності під назвою «The Guardian Foundation», які започаткувала у 2022-ому році. Їхня мета – просунути глобалізовану свободу преси та надати доступ до ліберального журналізму.

Попередньо було вказано, що «The Guardian» послуговується не лише новинами, а й авторськими колонками, оглядами, інтерв'ю та довгими репортажами – саме тому поєднує в собі характеристики публіцистичного дискурсу, проаналізованого раніше. На початку 2022-го року газета почала використовувати новий напрям в журналістиці – аналіз (analysis), що викликало спантеличення читачів, адже їм було складно розрізнити аналіз від новини, незважаючи на те, що вони виконують різні функції.

Рібанс Е., журналістка у «The Guardian», опублікувала статтю під назвою «*How does the Guardian help digital readers distinguish analysis from news?*», де пояснила, що між прямою новиною та особистою думкою знаходиться аналіз [11]. Часто аналіз здійснюється журналістом відділу новин не для того, щоб повідомити про новину, а пояснити її. Аналіз може містити власну думку, проте це не думка, яка пропагує чи насаджує ідеї. Елізабет зауважує, що читачі здатні самі розрізнити зміст статті за допомогою мови, стилю і конструкції, що знову ж таки підтверджує важливість аналізу мови новинних статей [11].

Якщо аналіз може містити емоційний відтінок та в деяких аспектах виявляти суб'єктивізм, новини ж вважаються структурованим текстовим форматом, який здебільшого транслює лише фактичну інформацію. Проте кілька досліджень свідчить, що з розвитком глобалізаційних процесів та комерціалізації багатьох сфер, таке судження може виявитись недостатньо точним. Наше

дослідження спрямоване на аналіз безпосередньо новинних репортажів, на саме поняття неупередженості, а не на аналіз загальної новинної ситуації.

Незважаючи на те, що одна з основних цінностей новинного дискурсу – неупередженість, журналісти, редактори та новинні організації можуть мати особисті погляди, культурне походження та суспільні настрої, які можуть впливати на те, як формуються та подаються новини. Вплив новин на сприйняття читачем реальності, а також ідеологічне їх підґрунтя, ставлять під сумнів об'єктивність подання новин. Новини піддаються пропаганді, незважаючи на принцип журналістського нейтралітету. Причинами упередженості новин можуть слугувати редакційні рішення, які обслуговують інтереси тих, хто контролює ЗМІ (рекламодавців та інших впливових інституцій). Згідно з судженнями Германа Е. та Чомські Н. у праці «Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media», існує глобальна медіа система, яка має вплив на національні медіа системи, культуру та політику, утворенню якої сприяла глобалізація бізнесу в цілому [12, с. 12]. Глобалізація бізнесу, в свою чергу, сприяла зростанню глобальної реклами та вдосконалення комунікаційних технологій, які полегшили транскордонні операції та контроль. Цим процесам сприяла урядова політика та консолідація неоліберальної ідеології, яка забезпечила інтелектуальне обґрунтування політики та відкрила право власності на телерадіомовні станції, кабельні та супутникові системи для приватних транснаціональних інвесторів. Через посилену комерціалізацію з'являється термін – пропаганда (лат. *propaganda* – вчення, що підлягає поширенню), який стає центром дослідження Германа Е. та Чомські Н., які узагальнили пропагандистську модель, ключові елементи якої є:

1. Концентрація власності. Власність на ЗМІ зосереджена в руках кількох великих корпорацій і конгломератів.

2. Рекламні надходження. ЗМІ часто фінансово залежні від реклами. Рекламодавці, які часто є потужними корпораціями, маючи вплив на медіа-контент, можуть погрожувати припинити фінансову підтримку в разі висвітлення певних тем або точок зору.

3. Джерела інформації. Журналісти послуговуються офіційними джерелами, такими як урядовці та представники корпорацій. Ці джерела часто узгоджуються з інтересами можновладців, що порушує журналістський принцип нейтралітету.

4. Критика. ЗМІ чутливо реагують на критику з боку впливових інституцій або груп інтересів. Спростування усталених норм або поглядів може призвести до негативної реакції, яка може вплинути на репутацію та доходи медіа-організації [12, с. 13].

Виявлення упередженості в новинних статтях вимагає критичного мислення та ґрунтовного аналізу, адже часто упередження може бути суб'єктивним явищем, сприйнятим по-різному різними за статусом, національною ідентифікацією та політичними поглядами читачами. Існує кілька методів, які є дієвими в контексті розпізнання упередженості в новинних репортажах. Перш за все, метод виявлення експресивних висловів – в упереджених статтях часто використовують емоційно забарвлену мову, яка викликає сильні емоції. Маседо Д. та Стейнберг Ш. у своїй книзі «Media Literacy: A Reader» аналізують так звані «*snarl words*», які можна перекласти як «агресивні слова», які викликають негативну реакцію, почуття гніву та несприйняття, а також науковці наводять приклади таких слів: *terrorist, welfare, extremist, outlaw, dictator* [13, с. 30].

Окрім цього, Маседо Д. та Стейнберг Ш. Р. виявляють ще один вид слів, так звані «*putdowns*», що означають докір та приниження. Ці терміни створюють негативний образ однієї групи, водночас позитивно висвітлюючи іншу, формуючи сприйняття та думки. [13, с. 31]. Вищезгадані науковці також

аналізують стратегічне використання припущень, а саме слів «*linked*», «*it is reported*», «*officials claim*», які дозволяють подавати зв'язки і дії без вагомих доказів. Науковці наводять приклад заголовку «*Link to Iran Suspected in Saudi Blast*» (*Philadelphia Inquirer*, Aug. 3, 1996), що ілюструє потенційну упередженість через використання спекулятивної мови. Саме вираз «*Link to Iran Suspected*» передбачає зв'язок між вибухом у Саудівській Аравії та Іраном без конкретних доказів. Коли новина припускає зв'язок, не надаючи підтверджених фактів, вона може створити упередженість. Замість того, щоб викладати перевірені докази, заголовок використовує спекулятивну мову, вказуючи на підозру, а не на доведений зв'язок. Таке формулювання може змусити читачів сформулювати певну думку про причетність Ірану до інциденту, навіть якщо вагомих доказів на підтримку такого твердження може і не бути. Ще один важливий приклад упередження – це наділення груп і націй людськими якостями та використання слів, які означають уніфікацію, Маседо Д. та Стейнберг Ш. Р. наводять приклад заголовку «*Jittery Asia Has Visions of a Nuclear North Korea*» (*NYT*, April 7, 1991), де надається характеристика усієї Азії, проте такий опис ґрунтується на думках лише трьох осіб, двоє з яких є офіційними особами – один японець, а інший південнокореєць [13, с. 32]. Використання пасивного стану теж впливає на сприйняття новини, а саме йдеться про перекладання провини. Часто пасивний стан використовується, коли потрібно зняти з когось відповідальність, прикладом може слугувати «*US urges restraint amid bombing of civilian evacuation convoy that left a reported 70 people dead, including women and children*» де увага акцентується на кількості загиблих, але не вказується, хто здійснив бомбардування [14]. Використання пасивного стану приховує відповідальну сторону, таким чином усуваючи відповідальність і уникаючи прямого приписування дії. Важливо звертати увагу на стиль статті – новина повинна зберігати нейтральний та інформативний стиль, а також на цитати та атрибуцію

– упереджені статті можуть вибірково цитувати окремих осіб або організації, вириваючи висловлювання з контексту на підтримку певного наративу [13, с. 33].

Наразі звернемо увагу на макроструктуру новинної статті, яка може суттєво вплинути на інтерпретацію читачами, що робить її потужним інструментом формування громадської думки. Аналіз праці «Structures of News in the Press» лінгвіста Ван Дейка Т. А. дає змогу детальніше розглянути стандартну структуру новини, своєрідний шаблон для новинного дискурсу [15, с. 74]. У своїй праці вчений виділяє макро- та -мікроструктуру новинного дискурсу. Мікроструктура – це структура новин у межах рівня речення, а саме синтаксичні, семантичні, стилістичні чи риторичні особливості речень і реченнєвих зв'язків. Проте у своїй праці «Structures of News in the Press» Ван Дейк Т. А. акцентував увагу саме на макроструктурі, а саме на темах та схемах організації новин. Вчений виділяє тематичну (thematic) та схематичну (schemata) структури організації новинної історії. Перша структура – тематична – пояснюється основними темами, які висвітлюються в новинах. Друга структура – схематична – описує загальний спосіб організації новинної історії. Шаблони, які визначають структуру різних типів новинних історій, називають надбудовами (superstructures). Зазвичай надбудови є узвичаєними та культурно зумовленими, і саме вони визначають, як організовано новинний контент у сюжеті. Зазвичай читачі можуть зрозуміти основну тему новинної історії, незважаючи на суб'єктивізацію чи соціальні фактори. Наприклад, читачі можуть підсумувати історію – це те, що Ван Дейк Т. А. називає тематичною структурою тексту, яка визначає основне повідомлення новини. Уміння створювати цілісне розуміння тексту на основі певних правил та стратегій можна пояснити за допомогою концепції семантичних макроструктур, де читачі зосереджують свою увагу на значенні та посиланнях, а не на структурі речень чи стилі. Читаючи, ми сприймаємо більші фрагменти тексту або текстів, а не лише окремі слова та

речення [15, с. 74]. До прикладу розглянемо уривок новини з досліджуваної газети «The Guardian», який може бути узагальненням більш обширних новинних дискурсів, але не є досконалим для демонстрації ролі теми або ж макроструктури тексту [16]. У новині із заголовком «*Children reaching UK in small boats sent to jail that houses adult sex offenders*» йдеться про дітей, здебільшого з Судану або Південного Судану, які прибувають на суднах до Великої Британії, і піддаються експлуатації та сексуальному насильству, зокрема у в'язниці «Емлі» в графстві Кент (див. додаток). Цей текст має кілька центральних тем, які можна підсумувати таким чином:

1. *Children who arrive in the UK on small boats are sometimes placed in adult prisons, such as Elmley Prison in Kent, which also holds sex offenders. There is a growing number of cases of young children who may be victims of trafficking are sent to this prison together with foreign adults. Most of the cases identified involve children from Sudan or South Sudan who have travelled through Libya, often being exploited. There have been calls for the investigation and release of potentially underage prisoners from adult prisons* [16].

Цей підсумок можна трансформувати по-іншому, скоротивши його:

2. *Children who arrive in the UK on small boats are placed with adult prisoners, including sex offenders, at Elmley Prison in Kent. Victims of trafficking, mostly from Sudan or South Sudan through Libya* [16].

Проте і цей підсумок можна узагальнити до основної теми новини:

3. *Children who reached the UK on small boats were sent to a prison for adult sex offenders* [16].

Отже, можна підсумувати, що існує не лише одна тема тексту, а декілька, в залежності від інтерпретування та суб'єктивізації читача. Заголовок у вигляді

підсумку (summary) є обов'язковим саме у «важких» новинах, про які йшлося раніше. Підсумок може відбуватись в діапазоні від виключення кількох менш важливих деталей до виключення всієї інформації, окрім найбільш релевантної. Окрім цього, теми, які читачі визначають для тексту або підсумку цього ж тексту, можуть бути суб'єктивними: читачі можуть підсумувати текст з огляду того, що саме для них є важливим чи актуальним наразі. Частина тем, які подані в декількох варіантах підсумків вище, сформульовані в самому тексті: таким чином, речення вихідної новини майже ідентичні з поданими узагальненнями. Ван Дейк Т. А. наголошує, що узагальнення – це не просто форма виключення [15, с. 75]. Це може бути абстрагування шляхом заміни послідовності тексту (опису послідовності дій одним поняттям, яке може взагалі не бути вираженим у вихідному тексті). Ван Дейк Т. А. також пропонує три основні принципи виведення макро-інформації (теми) з тексту, які називає макро-правилами (macrorules), а саме вилучення (deletion), узагальнення (generalization) та (ре-)конструювання ((re-)construction) – вони зводять складну, детальну смислову структуру тексту до більш простого та абстрактного смислу тексту [15, с. 75]. Ван Дейк Т. А. у своїй праці «Structures of News in the Press» також аналізує структуру теми в новинах: існує певна послідовність написання інформації в новинних історіях, яка може залежати від типу інформації. Якщо ми поглянемо на послідовність подій, то традиційно вказувати результат перед причиною. Такий самий процес відбувається, коли ми поєднуємо великі ідеї (macrostructures) з точними деталями (microstructures). Вчений стверджує, що те, як у новинних статтях подаються конкретні деталі, відповідає певній схемі – вони циклічно проходять через різні категорії, надаючи більшу чи меншу деталізацію кожній з них залежно від обсягу статті або обсягу наявної інформації. Ці категорії включають основну дію, учасників, особливості події (час, місце), результати, умови, контекст, історію та деталі [15, с. 83].

У праці «Structures of News in the Pres» Ван Дейк Т. А. також аналізує схему (schema) новинної історії, яка організовує загальний зміст. Щоб відрізнити таку глобальну форму організації від семантичних макроструктур, вчений використовує теоретичний термін «надбудова» або ж «схема». Було висунуто припущення, що схеми новинних історій можуть бути описані певною граматикую (граматикую історії). Подібно до лінгвістичної граматики, що визначає синтаксичні структури, граматика історії складається з набору характерних категорій та набору формування, які визначають лінійний та ієрархічний порядок категорій у сформованій наративній структурі. Однак поняття «граматика історії» стало контроверсійним наприкінці 1970-х, адже було запропоновано простіший спосіб опису структур дій, а саме за допомогою таких термінів як план або мета. Проте Ван Дейк Т. А. наголошує, що описувати дії та описувати історії – це різні поняття. Історії – це різновид опису дій, і вони можуть не мати такої ж організації, як реальні дії. Ми можемо описати структуру історій за допомогою звичайних категорій і правил, які функціонують у більшому масштабі, а не на рівні кожного речення. Ці категорії допомагають осягнути основні теми історій і мають бути загальнозрозумілими, також вони розбивають історії на частини, які мають сенс у нашій культурі. Якщо ж історія починається з підсумку, то логічним було б назвати категорію «підсумок» як частину структури сторітелінгу. Кожна частина будь-якої структури відповідає певній послідовності речень або пунктів у статті. Порядок цих частин визначає те, як організований контент. До прикладу, загальними категоріями новинної історії можуть слугувати «заголовок» (headline) та «вступне речення/підзаголовок» (lead). Ван Дейк Т. А. вводить термін «лід» (lead), яким пояснює вступне речення або кілька речень новинної історії, які розташовані після заголовка з метою надання основної інформації про подію або тему статті [15, с. 87]. Саме заголовки та підзаголовки є вказівками, що можуть зацікавити читача, при цьому

залишаючи відкритим питанням про те, чи вирішить читач розглянути новинну статтю повністю.

За поглядами Ван Дейка Т. А., теми заголовків активують релевантні сюжетні лінії чи моделі, які слугують зразками для усвідомлення певної теми. Залежно від контексту (часу, події, інтересів, цілей), ці сюжетні лінії допомагають визначити читачам, чи є підстави для продовження читання [15, с. 87]. Оскільки більшість новин починаються з заголовка – це часто перша категорія. Порівнюючи окреме речення, яке підпорядковується граматичним правилам, правилам інтонації та форматування, структури статей теж мають певні правила. До прикладу, заголовки часто виділяють великим жирним шрифтом у верхній частині статті. Прикладами новинних категорій також можуть слугувати «передісторія» (background) та «цитовання» (quotations), які мають назву вербальних реакцій (verbal reactions). Передісторія – це інформація, яка не домінує в новинній історії, але надає загальний, історичний, соціальний чи політичний контекст або умови основних подій в новинах. Категорію, яка домінує в описі новинних подій, Ван Дейк Т. А. називає «головною подією» (main event). Він також наголошує на категорії «попередні події» (previous events), яка активує читацьку ситуаційну модель, а також категорію «наслідки» (consequences), яка описує усі події, які спричинені головною подією. Інколи в одній новинній історії є декілька головних подій, що робить категорію «головної події» рекурсивною: вона може повторюватись певну кількість разів [15, с.88]. Наступна категорія, яку висвітлює Т. А. Ван Дейк – це «історія» (history), яка систематизує інформацію загальноісторичного характеру: події в минулому, які пов'язані з теперішньою подією. Також він згадує категорію «контексту» (context), яка використовується, щоб забезпечити інформацію про поточну ситуацію, які оточують головну подію. Однак вчений наголошує, що часто організація інформації може бути відкритою до різних інтерпретацій. Важливо,

що ці інтерпретації можуть варіюватись, тим самим даючи змогу читачеві зрозуміти різні аспекти новин навіть якщо категорії не чітко виражені [15, с. 89]. Порядок проаналізованих вище категорій є не менш важливим: існують певні загальні правила упорядкування новин, наприклад:

1. Підсумок (Summary). Новинна стаття починається з підсумку. Сюди входять заголовок (назва статті) і лід (перші кілька речень або ж підзаголовок). Вони дають швидкий огляд того, про що йдеться в статті.
2. Головна подія (Main Event). Це найважливіша частина, яка знаходиться посередині тексту.
3. Довідкова інформація (Background Information). Новинні статті можуть містити довідкову інформацію, таку як історія або контекст, щоб допомогти краще зрозуміти основну подію.
4. Вербальні реакції (Verbal Reactions). Додавання цитат або коментарів людей, які беруть участь у події, які є словесними доповненнями навколо головної події.
5. Коментарі та наслідки (Comments and Consequences). Коментарі та інформація про наслідки головної події. Ці деталі завершують статтю [15, с. 89].

Слід зазначити, що заголовок (headline) поданої вище статті, може слугувати підсумком усього тексту. У поданому прикладі заголовок «*Children reaching UK in small boats sent to jail for adult sex offenders*» узагальнює основну тему новини, а сам текст подає деталі історії, вказуючи локацію, час та власні назви [16]. Періодичне видання «The Guardian» досить часто використовує заголовки в якості підсумку новин та вказує читачеві на основну тему. До прикладу розглянемо й інші варіанти новинних заголовків досліджуваної періодики, окрім заголовків, «The Guardian» подає також і підзаголовки, які більш детально описують основну проблему/новину, наприклад:

1. Заголовок: *Emmerson Mnangagwa wins second term as president of Zimbabwe*
 Підзаголовок: *Election victory marred by criticism of voting process from other parties and official observers [17]*

2. Заголовок: *FBI called in after 'racially motivated' Florida shooting kills three Black people*

Підзаголовок: *Federal authorities open civil rights investigation as Jacksonville sheriff says Dollar General shooter 'hated Black people' and left manifestos [18]*

3. Заголовок: *Ukrainian pilot 'Juice' among three killed in jet collision, says Volodymyr Zelenskiy*

Підзаголовок: *Two L-39 training planes came down west of Kyiv, says air force, with Andriy Pilshchikov, advocate of Ukraine getting F-16s, among the dead [19]*

Перший заголовок використовує нейтральну мову для повідомлення про політичну подію без упередженості, однак в другому заголовку ми можемо бачити досить контroversійний вислів «*racially motivated*», який вказує на те, що стрілянина була спричинена расовими упередженнями. Третій заголовок також має інформативну функцію, а також додає особистий елемент – прізвисько «Джус», що олюднює жертву та робить історію близькою для читачів. Отже, узагальнюючи теми в самому заголовку, а також даючи певні деталі в підзаголовку, газета сфокусовує увагу читача на основній проблемі, про яку він/вона буде читати далі. Однак заголовки можуть виконувати різні функції в залежності від мети, а саме підсумовувати історію, викликати інтерес, задовольняти потребу в нагальній інформації та привертати увагу. Вони можуть відображати реальність, але з різним ступенем достовірності, стилю та результату [20]. Заголовки підсумовують новинні історії, привертають увагу читачів до окремих фактів, і допомагають користувачам новин вирішувати, на які історії натиснути. Як було зазначено раніше Германом Е. та Чомскі Н., газетна індустрія є комерціалізованою: відтак написання заголовків – це бізнес-стратегія

[12]. Багато новинних сайтів розміщують на своїх головних сторінках лише заголовки, узагальнюючи основну тему саме в них. «The Guardian» на основній сторінці офіційного веб-сайту використовує не лише заголовок, а підзаголовок та ілюстрацію, що відображає актуальну подію. Оскільки заголовки – це перше, на що звертають увагу читачі перед прочитанням статті, варто розглянути функції новинних заголовків детальніше:

1. Підсумок новинної історії. Наведені вище приклади з газети «The Guardian» вказують, що підсумовуючі заголовки можуть допомогти читачеві осягнути новину в межах встановлених рамок або жанру.
2. Виклик інтересу. Залежно від своєї мети, редакційні команди та журналісти можуть використовувати емоційно насичені лінгвістичні засоби комерційної сторони залучення – збільшення переглядів сторінок.
3. Миттєве задоволення (immediacy satisfaction). Заголовки можуть задовольняти нагальну потребу в комунікації. Дор Д. пояснює, що заголовки функціонують як інструменти, що оптимізують релевантність новинного контенту, передаючи контексту інформацію, не вимагаючи надмірних когнітивних зусиль. Часто у поєднанні зі стилем написання новин за принципом перевернутої піраміди, заголовки та статті, які починаються з найвагомішої інформації, спочатку задовольняють потребу в негайному отриманні. Ці заголовки спрямовані на читачів, які виділяють мало часу на новини [19].
4. Привертання уваги. Заголовки можуть висвітлювати окремі аспекти новин, щоб привернути до неї увагу. Ван Дейк Т. А. стверджує, що деякі заголовки можуть підкреслювати якусь одну деталь, витягнуту з історії, або ж містять цитату, яку редактор вирішив винести на передній план. Т. А. Ван Дейк також наголошує на тому, що заголовки інколи містять матеріал, який не з'являється в самій новині [21].

Наведемо приклад заголовку для привертання уваги з «The Guardian»: «*The 'false prophet' v the pope: Argentina faces clash of ideologies in election*», що перекладемо як «Боротьба ідей: «Блудний пророк» проти Папи – Аргентина стикається з конфліктом ідеологій під час виборів» [22]. З наведеного заголовку читач не розуміє, про кого саме йдеться в новинній статті, проте далі ми можемо побачити підзаголовок, який більше інформує читача: «*Javier Milei, a culture war populist and sex coach who won country's open primary, rages at 'communist' pontiff as he sets his sights on becoming president*» [22]. Незважаючи на те, що підзаголовок узагальнює тему більше, в першу чергу читач помічає саме заголовок, який зображується більшим шрифтом та має контрастуючі терміни «*false prophet*» та «*pope*», які створюють інтригу. Окрім цього, в заголовку присутній термін «*clash of ideologies*», що створює драматичний конфлікт, адже знову ж таки показує боротьбу ідеологій, систем переконань. У заголовку присутній геополітичний контекст, а саме згадується «*Argentina*» та «*election*», що приваблює читачів, зацікавлених в політиці та поточних подіях. Цей заголовок поєднує в собі дві функції: привертання уваги та виклику інтересу. Тож, заголовки можна класифікувати наступним чином: 1) підсумок (стисла інформація без коментарів); 2) судження (думка про новину); 3) підсумок-оцінка (оцінка подій, що є предметом інформації); 4) лозунг (заклик до дій); 5) світла пляма (висвітлення найцікавішого фрагменту новинного тексту); 6) заголовок-цитата (містить пряму мову або уривок прямої мови з тексту).

Вей В. та Ван Х. у своїй статті «*Learning to Identify Ambiguous and Misleading News Headlines*» виокремлюють три типи заголовків: 1) точний (accurate), який відповідає за змістом контенту новинної статті; 2) неоднозначний (ambiguous), значення якого нечітке по відношенню до змісту матеріалу; 3) оманливий (misleading), значення якого відрізняється від змісту статті [23, р. 1]. Вей В. та Ван Х. також використовують слово «*clickbait*» у вищезгаданій праці,

згідно з словником «Cambridge Dictionary» цей термін використовується для опису заголовків, призначених для залучення натискань і генерування трафіку, часто за рахунок точності та якості [24]. Заголовки клікбейтів часто є сенсаційними, оманливими або перебільшеними, і вони мають на меті використати цікавість або емоції читача. Саме клікбейти часто використовують лінгвістичні прийоми, аби залучити та зацікавити аудиторію [23, р. 1]

Отже, цей підрозділ мав на меті дослідити структуру новинного дискурсу та новинного тексту зокрема. Було виявлено, що новинний дискурс має певну макроструктуру – будову тексту. Частина, з яких складається новинна стаття, називають категоріями, таких категорій є декілька, а саме заголовок, підзаголовок (лід), основна подія, передісторія та перспективи або ж наслідки. Ці категорії змінюються, упускаються або трансформуються в залежності від теми новинної статті. Окрім макроструктури, новина має й мікроструктуру, що є структурою у межах рівня речення, а саме послуговується синтаксичними, семантичними, стилістичними чи риторичними особливостями речень і реченнєвих зв'язків. Було проаналізовано, що новини можуть бути упередженими через глобалізацію бізнесу та можуть піддаватись пропаганді, незважаючи на принцип журналістського нейтралітету.

1.2 Особливості лінгвістичного аналізу новинних текстів

Лінгвістичний аналіз новинних текстів передбачає вивчення структури, закономірностей і використання мови з метою отримання ширшого уявлення про різні аспекти комунікації. Особливості лінгвістичного аналізу охоплюють різні аспекти мови і те, як вони впливають на значення і передачу повідомлення. Згідно з судженнями Ван Дейка Т. А., аналізувати новини та новинні медіа слід за допомогою чіткого структурного аналізу новинних повідомлень (explicit

structural analysis of news reports), адже він може слугувати заміною традиційного методу контент-аналізу. Окрім звичайного лінгвістичного, граматичного аналізу мови, варто розглядати такі важливі поняття, як тема (notion) та (schema) новин, які репрезентують загальний зміст і традиційну форму новинних повідомлень. Саме ці поняття були розглянуті та проаналізовані раніше [15, с. 74]. Проте новинні історії мають особливу мікроструктуру, яку варто дослідити, поглянувши на певні мовні закономірності. У цій науковій роботі досліджується лінгвістична складова передової газети «The Guardian», а також безпосередньо вплив новинної мови на сприйняття читача. Перш за все, доцільно розглянути поняття рівня мови. Рівнем мови вважають сукупність відносно однорідних одиниць, що не перебувають в ієрархічних відносинах між собою і виявляють ієрархічні відносини з іншими одиницями, які також складають певну сукупність [25, с. 25]. Розглянемо основні рівні мови, які використовуються для розуміння та аналізу мовлення:

1. Морфологія (Morphology). Це рівень мови, який вивчає будову слів, структуру слова та як слова утворюються та змінюються для вираження різних граматичних категорій. Морфологія досліджує, яким чином найменш значущі одиниці мови (морфеми) комбінуються для створення слів та як слова змінюються в залежності від їхнього граматичного контексту. На морфологічному рівні досліджуються такі аспекти:

А) Морфеми (Morphemes);

Б) Будова слова (Word formation);

В) Число, рік, відмінок, час.

Г) Флексія та словотворення.

2. Синтаксис (Syntax). Синтаксис вивчає структуру та організацію речень і виразів у мові. Він розглядає, які слова та вирази можна комбінувати разом у

речення та як речення виражають різні значення та ідеї. На синтаксичному рівні досліджуються такі аспекти:

- А) Фразова структура (Phrase Structure);
- Б) Синтаксичні функції (Syntax functions);
- В) Синтаксичні правила (Syntax rules);
- Г) Синтаксичні структури (Syntax structures).

3. Семантика (Semantics). Семантика вивчає значення слів і те, як вони використовуються для передачі інформації та вираження ідей. Вона зосереджена на тому, як мовні одиниці передають конкретні концепти, ідеї, об'єкти або дії. На семантичному рівні досліджуються такі аспекти:

- А) Значення слів (Word meanings);
- Б) Значення виразів та речень (Meaning of phrases and sentences);
- В) Семантичні відношення (semantic relations);
- Г) Семантика тексту (textual semantics);
- Г) Просторова та часова семантика (spatial and temporal semantics).

4. Прагматика (Pragmatics). Прагматика вивчає використання мови в конкретних ситуаціях і контекстах, а також вплив мови на людську взаємодію. Вона зосереджується на використанні мови задля досягнення своїх комунікативних цілей і як контекст, соціальні норми та наміри мовця впливають на інтерпретацію мови. На прагматичному рівні досліджуються такі аспекти:

- А) Мовленнєві акти (Speech acts);
- Б) Імплікатура (Implicature);
- В) Пресупозиція (Presupposition);
- Г) Дейксис (Deixis);
- Г) Мовленнєві акти та ввічливість (Speech Acts and Politeness);
- Д) Контекст і висновки (Context and Inference).

5. Лексика (Lexicology). Це процес вивчення та дослідження конкретних слів та вживання словникового запасу в тексті чи мовленні. Цей аналіз спрямований на розуміння того, як певні слова вибираються і використовуються з метою вплинути на сприйняття та інтерпретацію повідомлень. На лексичному рівні досліджуються такі аспекти:

- А) Вибір слів (Word choice);
- Б) Тон та Перспектива (Tone and Perspective);
- В) Емоційна мова (Emotive Language);
- Г) Фреймінг та ідеологія (Framing and ideology);
- Ґ) Залучення читачів (Engagement of readers).

6. Стилїстика. Стилїстика вивчає стилі та їхні особливості. У своїх дослідженнях стилїстика звертає увагу на різні аспекти мови, такі як виразність, образність, композиція, ритм та інші художньо-виражальні засоби. Основна мета стилїстики – розкрити, як мова використовується для досягнення певних комунікативних та емоційних цілей у мовленні.

- А) Експресивність (Expressiveness);
- Б) Образність (Figurativeness);
- В) Лексична різноманїтність (Lexical diversity);
- Г) Словникові особливості (Lexical Features);
- Ґ) Ритміка та звучання (Rhythm and Sound);
- Д) Граматичні структури (Grammatical Structures);
- Е) Авторський стиль (Authorial Style);
- Є) Специфіка жанру (Genre Specifics).

Виокремлюють й інші аспекти мови, а саме діалектологію, психолінгвістику, когнітивну лінгвістику, етимологію. Проте у цій науковій роботі ми розглянемо лише наступні рівні мови: лексичний, семантичний, стилїстичний,

прагматичний та соціолінгвістичний, оскільки основний фокус цієї наукової роботи на новинному дискурсі.

Стилістику, як рівень мови, можна поділити на лінгвостилістику та літературознавчу стилістику. Лінгвостилістика, основи якої були висвітлені Баллі Ш., аналізує різні частини мови з точки зору їх здатності викликати різні емоції, асоціації та оцінки у читачів чи слухачів. Ця наука порівнює загальні мовні норми зі специфічними виразами мови для різних видів комунікації, які називаються функціональними стилями. У більш вузькому розумінні, лінгвостилістика – це інша назва для функціональної стилістики. У лінгвостилістиці виділяють декілька основних напрямів, які базуються на методиці аналізу стилістичних явищ, а саме: 1) стилістика ресурсів, 2) функціональна стилістика та 3) стилістика тексту. Залежно від того, який тип газети аналізується, який зміст має стаття і яка її мета, різні види виразності та співвідношення між розмовними та книжковими елементами можуть змінюватися в тексті. Проте важливим аспектом стилістики є те, що для її дослідження слід враховувати весь текст у його цілісності. Зовнішню цілісність тексту можна визначити через різні ознаки, такі як окремий аркуш, наявність заголовка, титульної сторінки та змісту. Однак внутрішня цілісність досягається завдяки взаємозв'язкам між словами (парадигматичними), їх послідовністю (синтагматичними) та загальною інтеграцією в тексті [26, с. 49]. За судженнями Ван Дейка Т. А., аналіз стилістичної структури новин пов'язаний з когнітивними та соціальними, ідеологічними умовами продукування новин, а також їх розуміння читачами. Дослідник Виноградов В. виділяє загальні риси стилю засобів масової інформації, до яких він відносить:

1. Вживання власних імен (топонімів);
2. Використання цифр;
3. Вживання великої кількості дат;

4. Складні речення;
5. Специфіка в порядку слів;
6. Кліше;
7. Використання скорочень;
8. Суспільно-тематична спрямованість лексики [25, с.34].

Оскільки новинний дискурс має певні відмінні характеристики, варто розглянути лінгвістичні особливості стилістичного аспекту, які показують, як журналісти створюють повідомлення для ясності та залучення аудиторії, а саме:

1. Номіналізація (Nominalisation). Журналісти часто використовують номіналізацію – мовний прийом, який перетворює дієслова або прикметники на іменники, наприклад замість «*The schools changed the format of studying*» в новинах можна використовувати «*Changing of studying format in schools*». Це може надати новинним статтям офіційності. Проте часто можна зустріти і обернену структуру, коли новини використовують дієслова, наприклад «*Government has adopted sticking-plaster*», «*City council declares itself in financial distress*».
2. Синтаксичні структури (Syntactic structures). У новинних статтях зазвичай використовують прості та прямі синтаксичні структури. Складних речень і довгих підрядних речень уникають для більшої ясності. Поширеними є короткі речення та фрагменти, наприклад «*Now all that's missing is the political will to deliver it*», «*It's high time for governments to act*».
3. Пасивний стан (Passive Voice). Незважаючи на те, що в новинних статтях переважно використовується активний стан для прямоти і ясності, пасивний стан може використовуватися в певних ситуаціях, коли акцент робиться на дії, а не на суб'єкті, наприклад, «*The message was sent*» замість «*They sent the message*».

4. Прикладки (Appositives). Прикладки – це іменникові словосполучення, які перейменовують або додатково визначають інший іменник. Вони можуть додати новинам конкретності та деталізації, наприклад, «*The president, Volodymyr Zelenskyi, announced the new policy*», «*Fico's party, Neil Fork, is ahead of the other parties in the elections*», де «*Volodymyr Zelenskyi*» та «*Neil Fork*» є прикладками.
5. Конотація та денотація (Connotation and Denotation). Мова новин ретельно враховує конотації (емоційні або культурні асоціації) слів. Вона прагне до нейтральності та уникає перевантаженої мови, яка може створити упереджене ставлення читачів, наприклад «*Teacher*» та «*Educator*».
6. Дискурсивні маркери (Discourse Markers). У новинних статтях використовуються маркери дискурсу, такі як «*meanwhile*», «*thus*» і «*nevertheless*», щоб провести читачів через логічну структуру тексту і підкреслити взаємозв'язки між ідеями.
7. Риторичні прийоми (Rhetorical Devices). Журналісти можуть використовувати риторичні прийоми, такі як паралелізм, антитеза або алітерація, гіпербола, персоніфікація, іронія, метафора, оноματοпія, літота, щоб зробити новинні статті більш цікавими і такими, що запам'ятовуються. Наприклад, «*At a stroke, Slovakia could soon become Russia's newest ally*» [27]. Риторичний прийом, вживаний у цьому речення, є гіперболою. Дія «*with one stroke*» є перебільшеною, її було вжити з метою підкреслення потенційної значущості цієї дії.
8. Хеджування (Hedging). У деяких випадках мова новин використовує хеджування, щоб вказати на невизначеність або уникнути категоричних тверджень. Наприклад, «*It's possible that the stock market might experience some difficulties in the upcoming weeks.*»

9. Вибір транзитивності (Transitivity choices). Перехідність стосується того, як дієслова взаємодіють зі своїми об'єктами. Мова новин часто використовує дієслова з високим ступенем перехідності (наприклад, «*predict*», «*confirm*», «*announce*») для остаточної передачі дії. Пасивні конструкції можуть використовуватися для зниження перехідності або для того, щоб не підкреслювати роль виконавця дії.

У дослідженні «*Analyzing Newspapers: An Approach from Critical Discourse Analysis*» Річардсон Д. зазначає, що журналісти у новинних сюжетах часто використовують граматичні та лексичні засоби, щоб досягти стилістичної експресивності, таким чином привертаючи увагу аудиторії [28, с. 48-49]. Проаналізовано, що найбільш гнучким рівнем мови, що реагує на всі зміни у соціальному, економічному, культурному рівнях людського суспільства, є лексика. Річардсон Д. стверджує, що аналіз окремих слів, які використовуються в газетному тексті, майже завжди є першим етапом аналізу будь-якого тексту чи дискурсу. На його думку, слова передають настрій та налаштування суспільства, а також оцінювальних суджень. Іменники, дієслова, прикметники та прислівники є важливими частинами мови, які, окрім позначених значень, несуть конотацію. Річардсон Д. звертає увагу на те, як називають людей в новинному дискурсі. Це може мати значний вплив на те, як читачі їх сприймають, коли читають новинні сюжети. Окрім референтного значення, акти комунікації створюють індексальне значення (indexical): соціальне значення, інтерпретаційні зв'язки між сказаним та соціальною подією, у якій це все створюється. Відтак слово «*sir*» не тільки означає особу чоловічої статі, але також вказує на поважний соціальний статус і стосунки ввічливості та аристократичності, пов'язані з цим статусом [28, с. 48-49]. Журналісти, обираючи назву певної людини в новинному сюжеті, роблять вибір, обираючи та виключати одну назву з-поміж іншої. Зазвичай цей вибір базується на певних психологічних, соціальних чи політичних цілях. Науковці

Водак Р. та Рейсгіль М. у своїй праці «*Discourse and discrimination: Rhetorics of racism and anti-semitism*» назвали ці процеси «референтними стратегіями» – це стратегії, які стосуються того, як об’єкти та особи називаються або згадуються в дискурсі [29, с. 45-46]. Ці стратегії стосуються лінгвістичного вибору при ідентифікації або посиланні на певні об’єкти в тексті та можуть включати:

1. Номіналізацію. Трансформація дій чи подій на іменники, що підкреслює дію чи процес, а не виконавця дії, наприклад «*Ukrainian programmers created a new-cutting edge program*», яке можна замінити на «*Creation of new cutting-edge program by Ukrainian programmers*».

2. Узагальнення. Застосування загальних термінів, таких як «*educators*», «*scholars*», «*people*» для позначення групи осіб, не уточнюючи та не даючи імен. Така стратегія може висвітлити спільну відповідальність за вчинену дію або знеособлювати дискурс.

3. Пасивізацію. Зміщення фокусу з виконавця дії на саму дію або об’єкта дії, наприклад «*They implemented a new approach*», «*A new approach was implemented*». Це може применшити відповідальність.

Водак Р. та Рейсгіль М. також вказують на стратегії предикації (*predication strategies*), які стосуються того, як дії, події чи стани репрезентуються та описуються в дискурсі. Ці стратегії зосереджені на лінгвістичному виборі, зробленому для приписування дій або якостей певним виконавцями дії [29, с. 45-46]. Наведемо приклади таких стратегій:

1. Модальність. Застосування модальних дієслів, таких як *could*, *should*, *must*, *need* і прислівників, таких як *definitely*, *possibly*, *most likely*, *certainly* для позначення ступеня впевненості або сумніву мовця чи автора щодо того чи іншого твердження. Модальність може виражати правдивість або ж фактичність певного твердження, наприклад у реченні «*It is thought the boat*

might have sunk rapidly or the rockets may have started a lethal fire» модальні дієслова **might, may** виражають невпевненість та вказують на сумнів автора [30].

2. Доказовість. Вирази, які вказують на достовірність твердження. Наприклад, використання таких виразів, як «*studies show*» або «*according to statistics*», щоб показати, що інформація ґрунтується на певних джерелах або доказах, наприклад «*Analysts say the violence in the Sahel has its roots in a intractable mix of acute political, social, economic and environmental crises*» [30].
3. Цитування. Пряме цитування окремих осіб або передача їхніх висловлювань може пов'язати твердження з конкретними суб'єктами. Цитування можна використовувати, щоб надати докази або ж передати чийось точку зору, наприклад «*Kenya welcomes the addition of the African Union, the fastest growing continent in the world, to the G20,*» ***the country's president, William Ruto, wrote on X, formerly Twitter***» [31].

Річардсон Д. також аналізує явище перехідності, яке є важливим у процесі створення новин. За його словами перехідність описує стосунки між учасниками новин та роллю, яку вони відіграють в процесі звітування новин [28, с. 50]. Дослідження перехідності базується на тому, як представлені дії, які саме дії з'являються в тексті, хто їх виконує та з якою метою. Основним у вивченні перехідності є усвідомлення того, що при створенні новинного сюжету автор робить ряд виборів і кожен текст міг би бути написаний інакше, зважаючи на вибір. Автор робить вибір способу представлення виконавців (учасників) події (референтні або предикаційні стратегії) і вибір представлення самої події. При написанні новинного сюжету є три процеси, які можна змінити:

1. Учасники процесу (ці ролі зазвичай виконуються за допомогою іменників у реченні);

2. Процес (який зазвичай виражений дієслівними словосполученнями у реченні);
3. Обставини, пов'язані з процесом (які зазвичай виражаються прислівниковими і прийменниковими зворотами) [28, с. 50].

У англійській мові існує чотири типи дієслів, а саме 1) дієслова дії (також відомі як динамічні дієслова, описують дії, які хтось або щось виконує); 2) дієслова-зв'язки (з'єднують підмет речення з доповненням, яке може бути іменником, займенником або прикметником, що описує або перейменовує підмет); 3) допоміжні дієслова (працюють у поєднанні з основним дієсловом для вираження нюансів часу, настрою, способу та часу); 4) модальні дієслова (це підгрупа допоміжних дієслів, які виражають необхідність, можливість, дозвіл, здатність або зобов'язання). Оскільки існують перелічені типи дієслів, існують також і різні процеси, які можуть використовуватись в реченні, наприклад 1) вербальні процеси (розмова, крик, спів); 2) ментальні процеси (роздумування, мріяння, вирішення); 3) реляційні процеси буття (такі як *have, seem, be*, які включають підмет та присудок); 4) матеріальний процес (які можна поділити на перехідні за участю двох або більше учасників – підмета та об'єкта дії, та перехідні – дія лише з одним учасником). Д. Річардсон вказує на важливість видалення підмета (виконавця дії) у новинному дискурсі, адже часто ця інформація не є цінною. Трансформування речення з активного стану в пасивний, а також опущення підмету, роблять речення менш конкретними, фокус зміщується з виконавця на саму дію чи процес, який описується [28, с. 51].

Публіцистичний дискурс, як зазначає Гальперін І., має свої специфічні особливості лексики і характеризується великим використанням наступних слів: спеціальних політичних і економічних термінів; нетермінованої політичної лексики; газетних кліше; скорочень та аббревіатур; неологізмів [32, с. 46]. Новинний дискурс, у свою чергу, має схожі особливості. У новинних сюжетах

поширеним є використання прямої мови джерела, слів відомої людини, елементи драматургії та інколи емоційності [33, с. 132]. Незважаючи на фактичність новин, мовленнєві емоційні засоби можуть бути використані для привернення уваги та створення драматичності навколо тієї чи іншої новини. Оскільки першою категорією новин є заголовок (Headline), варто в першу чергу вказати на лексичні особливості цієї категорії в новинному дискурсі.

1. Аббревіатури та акроніми. У заголовках часто використовують аббревіатури та акроніми для стислості та чіткості повідомлення, наприклад «*EU diplomats hope Horizon deal could be first of many with UK*». Вжито «*EU*» замість «*Europe*» та «*UK*» замість «*The United Kingdom*». Окрім цього, можна зазначити, що в заголовках часто опускаються артиклі, як у випадку з «*UK*» – означений артикль було опущено [34].
2. Скорочення багатослів'я. Довгі дієслова та допоміжні слова можна замінити коротшими еквівалентами, наприклад «*Former PM Sanna Marin quits Finnish politics to join Tony Blair Institute*». Замість тривалого часу, до прикладу «*is quitting*», «*has quitted*» використано звичайний розповідний [35].
3. Алітерація. Цей прийом передбачає повторення початкових приголосних звуків у словах у заголовку. Цей прийом може зробити заголовки більш візуально привабливими, наприклад «*Siouxsie review – Sioux shows why she's still a definitive goth icon*» [36].
4. Гра слів. Інтелектуальна гра слів, каламбури або подвійні значення можуть бути використані для додавання гумору або інтриги в заголовки, наприклад, «*New blood: Scotland to stage all-woman and non-binary Dracula play*». У цьому контексті «*New blood*» може мати значення нової групи людей у контексті театральної постанови [37].
5. Сильні прикметники. У заголовках можуть використовуватися сильні прикметники, щоб підкреслити важливість, драматичність або вплив новин,

наприклад, «*Top Boy final season review – a **potent** ending that rivals **the very best** television*». У цьому заголовку вжито «*potent*», «*the very best*», які підсилюють значення та потужність серіалу, про який йдеться [38].

6. Іменники в однині. Іменники в однині використовуються замість множини для економії місця та спрощення заголовків.
7. Паралелізм. Використання паралельної структури в заголовках може створити симетрію і зробити їх більш візуально привабливими.
8. Повні розповідні речення. Це заголовки, які містять повні сенсові речення з простою будовою (підмет, присудок, додаток та інші частини мови), а не короткі фрази чи ключові слова, наприклад, «*UK workers will be worse off in 2024 than in 2019, thinktank warns*» [39].
9. Пряма мова, цитування, наприклад «*Gillian Keegan **say** some school bosses should 'get off their backsides' over Raac survey*» [40].
10. Питальні речення, наприклад «*What went wrong at Birmingham city council and what happens next?*» [41].
11. Еліптичні речення з опущенням:
 - А) Допоміжного дієслова, наприклад «*Petrol prices **expected** to rise as oil cost climbs above \$90 a barrel*». У цьому реченні опущено допоміжне дієслово «are» [42].
 - Б) Підмета, наприклад «***How to make** life much better – my 10 small but satisfying secrets of happiness*». Речення починається з дії та питального слова «How» [43].
5. Інфінітив, наприклад «*UK **to declare** Wagner group a terrorist organization*» [44].
6. Дієприкметник, наприклад «*Humanitarian crisis as 5m **displaced** by civil war in Sudan*» [45].

7. Герундій, наприклад «*Not just Raac: the newly built English schools also **closing** over safety fears*» [46].

Новинні заголовки зазвичай дотримуються певного набору граматичних структур і стильових рекомендацій, щоб забезпечити ясність, точність і послідовність викладу матеріалу. Ось деякі ключові аспекти граматичної структури новинних заголовків:

1. Новинні сюжети часто оповідаються теперішнім розповідним часом – Present Simple, наприклад «*Rishi Sunak **denies** cutting budgets for school repairs as list of concrete-risk schools revealed*». Проте інколи журналісти використовують різні часи, аби точно передати час події або ж її завершеність, наприклад «*No 10 **had** head-in-sand mentality at start of Covid crisis, says ex-minister*» [47,48].
2. Інфінітив часто використовується задля позначення майбутнього часу, наприклад «*Virgin Media O2 **to snap up** Russian oligarch-backed broadband firm*» [49].
3. Артиклі *a, an, the* опускаються, наприклад «*Beatles memorabilia worth an estimated £6m goes for auction*» [50].
4. Числівники позначаються цифрою, наприклад «*Raac crisis: pupils at **24** schools in England forced to study remotely*» [51].

Отже, у ході дослідження було проаналізовано, що новинні статті мають мікроструктуру, яка пояснюється різними лінгвістичними особливостями. Ми виокремили різні рівні мови та звернули увагу саме на синтаксичний, лексичний, стилістичний, прагматичний та соціокультурний аспекти. Окрім цього, було виявлено характерні риси формування новинних текстів, у тому числі заголовків та підзаголовків.

Досліджено, що новинний дискурс має чіткі лексичні особливості, включаючи економічні терміни, політичну лексику, газетні кліше, аббревіатури та неологізми. Незважаючи на фактологічний характер новин, емоційна мова може бути використана для привернення уваги та створення драматичного ефекту. До прийомів, що використовуються в заголовках новин, належать аббревіатури, гра слів, алітерації, каламбури, сильні прикметники, іменники в однині, паралельні структури, повні декларативні речення, пряма мова, питання, інфінітиви, дієприкметники та герундій. Також було виявлено стратегії предикації та референтні стратегії. До стратегій предикації відносять модальність (використання модальних дієслів і прислівників для вираження впевненості або сумніву), докази (вказівка на достовірність твердження) і цитування (пряме цитування окремих осіб для надання доказів). Референтні стратегії в новинах – це методи, які використовуються для позначення людей, подій чи об'єктів у новинних репортажах. Підсумовуючи, у цьому підрозділі було визначено основні традиційні лінгвістичні особливості новинних репортажів.

1.3 Соціолінгвістичні та прагматичні аспекти новинних історій

Соціолінгвістика спрямована на вивчення впливу використання мови на суспільство, а також взаємний вплив соціальної організації та соціального контексту на використання мови. У сучасній теоретичній перспективі соціолінгвісти розглядають мову і суспільство як взаємопов'язані процеси: кожна з них впливає на іншу у нерозривний спосіб. Із розвитком дослідження лінгвістики та вивчення використання мови, стало зрозуміло, що розглядати мову без урахування її контексту неефективно. Це стосується і розуміння новинного дискурсу. Фактично неможливо зрозуміти закономірності новинного контенту, не беручи до уваги соціальні фактори, які його формують, наприклад, інституції

та професіоналів, які беруть участь у його створенні, а також те, як він використовується в мас-медійній комунікації.

Соціолінгвістичний аналіз у контексті новинного дискурсу дає уявлення про те, як мова відображає і формує соціальну динаміку, ідентичності та сприйняттях. Він допомагає зрозуміти, як вибір мовних засобів у новинних медіа може відображати та впливати на соціальні установки та норми [52]. На соціолінгвістичному рівні досліджуються такі аспекти: 1) соціальні різновиди (Social Varieties); 2) мова та ідентичність (Language and Identity); 3) мовне ставлення та сприйняття (Language Attitudes and Perceptions); 4) мовна політика (Language Policy); 5) мова та медіа (Language and Media) [52].

Джонс Дж., Печей Дж.С, Томас Л., Торнбороу Дж., Сінгх І., Верінг С. у праці «Language, Society and Power» аналізують вплив мовлення є на формування та утримання соціальних структур та владних відносин у суспільстві. Науковці зазначають, що соціолінгвістика може допомогти виявити регіональні відмінності в мові, відтак розуміння цих відмінностей є важливим для ефективної комунікації з цільовою аудиторією. Вибір мови може залежати також від соціального класу аудиторії. Таким чином, дискурс новин може використовувати офіційну мову, звертаючись до освіченої інтелектуальної аудиторії, або використовувати розмовну мову та сленг для спілкування з менш формальною аудиторією [52]. Аналіз цих варіацій допомагає знову ж таки адаптувати новини до цільової аудиторії. Соціолінгвістичний аналіз може виявити, як політичні та ідеологічні чинники впливають на мову новин. ЗМІ можуть використовувати специфічну термінологію або фреймінг, щоб відповідати певним політичним ідеологіям або апелювати до певної політичної бази. Новинний дискурс має відображати різноманітні ідентичності в суспільстві. Соціолінгвістика допомагає визначити, як мова новин включає або виключає певні соціальні групи.

Крім цього, важливо зазначити, що гендер відіграє важливу роль у мові новин. Соціолінгвістичний аналіз може виявити гендерні упередження, використання гендерно-нейтральної мови або випадки використання гендерно-специфічної мови. Розпізнавання цих закономірностей важливе для просування гендерної рівності в новинах. Хвостик Ю. у своїй статті «Лінгвопрагматичні особливості гендерної комунікації в сучасному англомовному дискурсі», що параметри створення новинних повідомлень жінками та чоловіками можуть відрізнитись, а саме досліджено, що чоловіки висвітлюють «важкі» новини політичного, наукового, економічного спрямування, а жінки натомість розглядають особистісні та соціальні проблеми [53, с. 1]. Окрім цього, зображення чоловіків та жінок у новинах теж може різнитись: чоловіки часто зображуються як лідери та їхня роль може бути пов'язана з прийняттям важливих рішень, однак опис жінок може бути сфокусованим на зовнішньому вигляді, а не на їх професійних чи інтелектуальних досягненнях.

У контексті соціолінгвістики, слід також зазначити вплив ідеології на формування новин та її вплив на читачів. Ці ідеології, зокрема сексизм, расизм, класовість і націоналізм, часто формуються під впливом поглядів білих журналістів, чоловіків, представників середнього класу, які працюють у корпоративних медіа-середовищах. Тих, хто не має доступу до публічного дискурсу – жінок, бідних, робітників, чорношкірих та іммігрантів – часто ігнорують або представляють у негативному світлі. У своїй праці «News, Discourse, and Ideology» Ван Дейк Т. А. описує різні види ідеологій. Ідеології, які описує Ван Дейк Т. А., поляризують так званих «МИ (WE)» та «ВОНИ (THEY)» та розділяють країни та людей [54, с. 201]. Перша ідеологія, яку описує Ван Дейк Т. А. – націоналістична, вона формує те, як журналісти висвітлюють іноземні події, війни, конфлікти та міжнародні змагання. Під час воєн репортажі стають поляризованими, зображуючи нібито «хороших» проти «поганих». ЗМІ часто

висвітлюють національних політиків, бізнесменів, знаменитостей і культурні символи, посилюючи почуття національної ідентичності. Висвітлення міжнародних спортивних подій особливо схильне до націоналістичних поглядів у засобах масової інформації. Окрім цього, Ван Дейк Т. А. висвітлює й сексистську ідеологію, а саме сексизм та чоловічий шовінізм. Це пов'язано з темою гендерної нерівності, яку ми згадували раніше. Сексистські ідеології часто створюють поляризовану картину світу, поділяючи людей на категорії «МИ» (чоловіки) та «ВОНИ» (жінки), посилюючи стереотипи та дисбаланс влади. За судженнями Ван Дейка Т. А., існують певні гендерно-ідеологічні положення, що формують висвітлення новин. Ми розглянемо деякі з них: 1) Чоловіки зображуються сильнішими та компетентнішими за жінок; 2) Жінки, які кидають виклик патріархальному устрою, наприклад, феміністки, сприймаються негативно; 3) Чоловіків, які вчиняють насильство щодо жінок, часто зображують як жертв провокації або неконтрольованих обставин. Часто ці домінуючі ідеології пов'язані з фундаментальними суспільними вимірами, такими як клас, гендер і раса. Еліти, які контролюють публічний або новинний дискурс і ЗМІ, можуть впливати на ці ідеології та закріплювати їх, щоб зберегти свою владу [54, с. 201].

Оскільки ця наукова робота базується на цифровому форматі новин періодики «The Guardian», значна увага буде приділятися саме онлайн-новинам та їх особливостям. Адаптація мови до соціолінгвістичного профілю аудиторії може підвищити її залученість і довіру. ЗМІ, які використовують мову, що резонує з їхніми читачами або глядачами, мають більше шансів зберегти постійну читачку аудиторію. Соціолінгвістика також допомагає визначити культурно-чутливе використання мови. Неточна мова може призвести до неправильного тлумачення або образи.

Загнітко А. та Кудрейко І. у науковому дослідженні «Соціолінгвістика: предметно-поняттєвий апарат» пропонують наступну класифікацію аналізу та розгляду поняттєвого апарату соціолінгвістики: 1) суспільство – мова – це; 2) народ – мова; 3) нація – мова; 4) колектив, 5) корпоратив, група, родина – мова; 6) індивід – мова [55, с. 21].

На рівні *народ – мова* ознакою впливу на мову може бути наявність двомовності та багатомовності; на рівні *нація – мова* – соціальна поширеність мови; *колектив – мова* – соціально-територіальна диференціація мови; *індивід – мова* – соціально зумовлена варіативність мови. Згідно з цією класифікацією, виділяють основні поняття соціолінгвістики: *мовне суспільство, мовний код, двомовність, багатомовність, соціальна поширеність мови, соціально-територіальна диференціація мови, соціально зумовлена варіативність мови*. Досліджуючи проблему соціальної диференціації мови, увагу лінгвістів привернув той факт, що носії певної національної мови під час спілкування користуються різними мовними підсистемами. Вибір тієї чи іншої мовної підсистеми залежить від соціальних та ситуативних параметрів комунікативного акту, мовної компетенції носія мови [55, с. 21]. Така тенденція існує і у новинному дискурсі зокрема, де автор новинного сюжету робить вибір, базуючись на певних соціальних, психологічних, суспільних аспектах.

Розглянемо різні аспекти контексту, які є ключовими для розуміння не лише буквального змісту слів, але і їхнього справжнього значення, емоційної відтіненості та соціокультурного підтексту. Перш за все, у ході нашого дослідження, ми можемо виділити наступні контексти: культурний, ситуаційний, міжособистісний, часовий, фізичний. Культурне походження та спільні знання мовця і слухача можуть сильно впливати на інтерпретацію повідомлення, наприклад ідіоми, сленг, посилання на місцеві звичаї чи події можуть бути незрозумілими для людини з іншого культурного середовища. Час, у який

відбувається комунікація, може впливати на її інтерпретацію. Це стосується як історичного періоду, так і конкретного часу доби. Фізичне оточення, в якому відбувається комунікація, також може впливати на інтерпретацію. Таким чином, можна зробити висновок, що контекст допомагає нам зрозуміти не лише буквальне значення слів, але й їхній підтекст, емоційний і соціальний.

Окрім цього, розглянемо декілька тенденцій у соціолінгвістиці, зокрема новинному дискурсі, які були виявлені лінгвістами. Джонс Дж., Печей Дж.С., Томас Л., Торнбороу Дж., Сінгх І., Верінг С. у праці «Language, Society and Power» зауважують, що однією з помітних змін є перехід до використання несексистської мови та просування рівності в зображенні чоловіків і жінок. Іноді ЗМІ намагаються вживати граматичні структури, які є гендерно нейтральними, наприклад, використовувати займенник «*they*» замість зазначення статі. Вищезгадані науковці також аналізують термін «*комп'ютерно-опосередкована комунікація*» (КМК), який охоплює різні форми комунікації, включаючи взаємодію в групах новин [52, с. 71]. На початку розвитку КМК передбачалося, що це нове середовище призведе до більш демократичної комунікації, оскільки люди зможуть приховувати свою соціальну ідентичність (наприклад, стать, етнічну приналежність, вік) у віртуальному просторі. У кіберпросторі люди також могли експериментувати з різними ідентичностями, що сприяло поширенню ідеї про те, що інтернет сприятиме більш справедливій соціальній взаємодії, нівелюючи соціальні ієрархії. Однак ця ідея виявилася складнішою, ніж вважалося спочатку. Як виявила Ненсі Дьюел у своєму дослідженні, описаному в книзі «Language, Society and Power» віртуальних гендерних взаємодій, стереотипна гендерна поведінка зберігається [52, с. 72].

Ще одна важлива сфера досліджень у соціолінгвістиці зосереджена на конвенціях, пов'язаних з іменуванням, звертанням і використанням особових займенників. Вибір того, як звертатися до когось, наприклад «*Sir Tom*», «*Tom*» чи

«*Mr. Tom*», має чіткі конотації. У праці «*Language, Society and Power*» було згадано термін «регістр» на противагу «діалекту», який запровадив Халлідей М. Якщо діалект означає варіації мови, що залежать від користувача, то регістр – варіації, що залежать від використання. Науковець Халлідей М. виділяє три фактори, що визначають вибір регістру, які він називає полем (field) (пов'язаним з поточною діяльністю під час дискурсу), тенором (tenor) (пов'язаним з соціальними відносинами між учасниками) і режимом (mode) (засобом комунікації, наприклад, усним, письмовим або скриптовим). Ці критерії дозволяють нам розрізняти різні регістри, такі як наукове письмо, реклама, юридична мова, трансляція новин, рецензування та неформальна розмова. Ці регістри відрізняються типовими формальними лінгвістичними ознаками, які вони демонструють. Наприклад, новинні тексти характеризуються більш складними структурами речень і завершеністю (пов'язаною з письмовим режимом), а також іноді використанням безособових мовних конструкцій, таких як пасивний стан і номіналізація, проаналізовані раніше (що відповідає конвенціям тенору, які підкреслюють формальність і інколи безособовість новинної історії) [52, с. 68]. Як було зазначено раніше, складна формальна структура мови в дискурсі систематично і передбачувано пов'язана з навколишніми контекстуальними факторами. Цей висновок узгоджується з ширшими соціолінгвістичними дослідженнями. Для класифікації контекстуальних впливів на лінгвістичну варіативність було запропоновано різні підходи, які значно ширші, ніж «поле», «спосіб» і «тенор» Халлідея М. Розглядаючи причини мовної варіативності (або, еквівалентно, фактори, що впливають на мовну структуру в реальному вжитку) важливо визнати, що ці фактори є фундаментально соціальними, політичними та економічними. Вони виходять за межі контролю мовця і не є випадковими особливостями безпосереднього контексту. [52, с. 35-36].

Важливим аспектом у дослідженні новинного дискурсу є також прагматика. Вона стосується вивчення того, як контекст впливає на тлумачення значення, переданого в новинних статтях чи репортажах. Як зазначає Бехта І. у праці «Прагматика оповідного дискурсу у газетно-публіцистичному стилі», одиницею аналізу в прагматиці є текст, а не окреме речення. Таким чином, уся структура послідовності речень виконує прагматичну функцію [56, с.77]. Прагматичні аспекти розглядають соціальний і культурний контекст, у якому створюються та інтерпретуються новини, зосереджуючись на тому, як читачі або слухачі виводять значення новин, що виходить за межі буквального значення використаних слів [28, с. 134]. Ось деякі особливості, пов'язані з прагматичним аспектом новинного дискурсу: 1) залежність від контексту; 2) підтекст; 3) пресупозиція; 4) мовленнєві акти (новинні статті можна розглядати як форму мовленнєвого акту, де автор не просто передає інформацію, але й виконує певну дію, наприклад, інформує, просить або переконує); 5) ввічливість і неввічливість; 6) звертання та анафора (розуміння того, як використовуються посилання в новинних статтях і як займенники та інші вказівні вирази інтерпретуються в контексті); 7) мовленнєвий контекст (контекст, у якому подається новина (наприклад, офіційна прес-конференція, неформальне інтерв'ю); 8) *риторичні прийоми* (використання риторичних прийомів, таких як іронія, сарказм і метафора); 9) адаптація до аудиторії; 10) перспектива та упередженість (виявлення тонких способи передачі перспективи та упередженості в новинних статтях, включаючи вибір слів, висвітлення подій та вибіркову подачу інформації [56, с.79].

Отже, у підрозділі було проаналізовано соціокультурні контексти, які часто призводять до упередженості. Крім цього, був розглянутий прагматичний аспект, який вивчає способи передачі інформації та причини використання того чи

іншого способу. Обидва рівні мови послуговуються соціальними явищами, які часто включають контексте використання мови.

ВИСНОВКИ ДО ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

Здійснивши огляд літератури, а саме статей та наукових праць в галузі лінгвістики, соціолінгвістики, журналістики, можемо зробити такі висновки.

У першому розділі було досліджено новинний текст як компонент новинного дискурсу. Нами виявлено, що новинні тексти мають важливі лінгвістичні та дискурсивні особливості, які відрізняють їх від інших видів дискурсу, а саме об'єктивність, структура перевернутої піраміди, стислість, фактичність та неупередженість. Тож, можна виділити окремий вид дискурсу – новинний. Проте новинний дискурс не є абсолютно нейтральним залежно від тематики новини. Зі зростанням комерційної активності незалежні новини можуть включати суб'єктивні оцінки та аналіз певних подій.

Проаналізовано специфіку новинної статті як типу тексту. Доведено, що новинні статті мають певні структури: макро та мікро. Макроструктура статті складається з певних категорій: заголовку, підзаголовку (лід), передісторії, основної події, коментарів та наслідків. Заголовок має різні функції в залежності від тематики новини – зазвичай заголовок покликаний привернути увагу читача і дати йому уявлення про зміст статті. Лід або ж підзаголовок містить короткий виклад основних моментів історії. Основна подія містить детальний опис події або проблеми (включає в себе використання цитат, статистичних даних, фактів, що підтверджують історію). Передісторія надає контекст основної події, включаючи інформацію про передумови та історичні деталі. Закінчення статті може варіюватись, зазвичай кінцівка має на меті розповісти про погляди на майбутнє або вказати підсумок сказаного раніше.

Окрім цього у розділі проаналізовано стилістичні, лексичні, синтаксичні та прагматичні прийоми. Виявлено, що новинна стаття містить мікроструктуру, яка пояснюється лінгвістичними особливостями та має справу з різними рівнями мови, аналізує текст детальніше, на мовному рівні. Аналіз синтаксичних особливостей статті передбачає аналіз структури речення, типів речення та використання граматичних структур (пасивного стану, умовних речень). Стилiстичний аналіз передбачає аналіз стилістичних засобів (метафор, порівнянь, персоніфікацій, гіпербол та ін.), риторичних прийомів, образності мовлення. Окрім цього, стилістика відповідає за стиль статті та емоційні відтінки. Найпершою категорією новинних статей є заголовки. Тож, у нашій роботі були проаналізовані його основні лінгвістичні особливості, а саме 1) використання абрєвіатур та акронімів; 2) скорочення багатослів'я; 3) гра слів; 4) пряма мова, цитування; 5) питальні речення; еліптичні речення опущенням допоміжного дієслова, підмета; 6) використання інфінітиву та герундія. Лексикологія включає в себе аналіз спеціалізованих термінів або жаргонізмів, характерних для поданої теми, наявність синонімів та антонімів задля уникнення тавтології, використання ідіоматичних виразів. Прагматика та соціолінгвістика відповідає за інформаційну цінність статті та наявність упереджених стверджень, нав'язаних ідеологічно.

РОЗДІЛ 2.

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМИ НА МАТЕРІАЛІ «THE GUARDIAN»

2.1 Лінгвістичний аналіз політичних новин англomовної періодики «The Guardian»

У аналізі політичних новин англomовної періодики «The Guardian» ми розглянемо наступні рівні мови: лексичний, семантичний, стилістичний, прагматичний та соціолінгвістичний. Новинні сюжети англomовної періодики поділені на різні типи в залежності від тематики. Ми маємо на меті здійснити лінгвістичний аналіз саме політичних новин за вересень 2023 року, які виділені окремим підрозділом на офіційному сайті газети «The Guardian» та включають в себе політичні події Великої Британії та світу в цілому.

Пропонуємо розглянути новинну статтю, опубліковану 10 вересня 2023 року, заголовок якої є «*Rishi Sunak challenges premier Li after 'spying for China' arrests*»[57]. Спочатку варто розглянути макроструктуру тексту, а саме категорії, на які поділена подана стаття. Перш за все, стаття побудована за принципом перевернутої піраміди (*inverted pyramid structure*): спочатку подається найважливіша інформація, а потім, з розвитком подій, надаються додаткові подробиці.

Стандартизовано стаття має заголовок (*headline*): «*Rishi Sunak challenges premier Li after 'spying for China' arrests*» та підзаголовок (*lead*): «*PM expresses concerns over Chinese interference in UK parliament after two men arrested under Official Secrets Act*» [57]. Наведений заголовок має інформативну функцію, проте також викликає інтерес у читачів, адже ставить питання про причину цього

виклику. У заголовку вжиті власні назви, а саме імена «*Rishi Sunak*» та «*premier Li*», проте не вказано інших деталей, які б описували цих людей. Таким чином не відразу зрозуміло, про кого буде йтись далі в новинному сюжеті. Структура речення – підмет-присудок-об'єкт (subject-verb-object) (SVO), де підмет – *Rishi Sunak*, присудок – *challenges*, та об'єкт – *premier Li*. Вираз «*spying for China*» виступає як іменникове словосполучення, яке описує контекст цього виклику [57].

Підзаголовок містить подібну комплексність лінгвістичних елементів. У ньому скорочено «*Prime Minister*» до «*PM*» і використано дієслово «*expresses*» для позначення дії спілкування [57]. «*Concerns*» означає побоювання або занепокоєння, а «*Chinese interference*» передає небажане втручання Китаю в контексті парламенту Великої Британії [57]. «*UK parliament*» означає законодавчий орган Сполученого Королівства, а «*two men*» – конкретну кількість осіб [57]. Дієприкметник «*arrested*» вказує на юридичні дії, пов'язані з взяттям осіб під варту, а «*Official Secrets Act*» – на законодавчу базу, що стосується національної безпеки [57]. Синтаксично підзаголовок побудований за схемою – підмет-дієслово-об'єкт-додаток (subject-verb-object-complement) (SVOCom), де «*PM*» є підметом, «*expresses*» – дієсловом, «*concerns*» – прямим додатком, а «*over Chinese interference in UK parliament after two men arrested under Official Secrets Act*» – доповненням [57]. Це доповнення надає додаткову інформацію про час і причину занепокоєння прем'єр-міністра.

Варто зазначити, що в статті використані аббревіатури та скорочення, що є ознакою новинного дискурсу, який аналізували раніше, наприклад «*Prime Minister*» скорочується до «*PM*», «*United Kingdom*» скорочується до «*UK*» [57]. Семантично підзаголовок свідчить про те, що прем'єр-міністр висловив побоювання щодо втручання Китаю в роботу британського парламенту. Це занепокоєння пов'язане з нещодавніми арештами двох осіб відповідно до Закону

про державну таємницю, що вказує на те, що саме ці події викликали реакцію прем'єр-міністра. Прагматична мета заголовка – проінформувати читачів про занепокоєння прем'єр-міністра щодо можливого іноземного втручання в політичні справи Великої Британії та його наслідків для національної безпеки.

Окрім заголовку та підзаголовку, новинний сюжет можна поділити й на інші категорії, такі як: основна подія, передісторія, наслідки події та прогнози на майбутнє. Основна подія представлена в першому параграфі, а саме «*Rishi Sunak has challenged the Chinese premier, Li Qiang, over Chinese interference in the UK parliament, after two men were arrested amid allegations that a parliamentary researcher spied for Beijing*» [57]. Далі в статті також йдеться про подробиці зустрічі Сунака та Лі, арешт дослідника та ширший контекст британсько-китайських відносин. Для того, аби надати історичний контекст або додаткову важливу для сприйняття новини інформацію, була подана передісторія, яка розкидана по тексті: на початку, всередині та в кінці.

Аналіз статті дає можливість зробити висновок, що у статті міститься інформація про попередню взаємодію між Великою Британією та Китаєм, наприклад речення «*Both Kearns and Tugendhat have angered Beijing in recent years. Kearns has made a number of remarks about the threat China poses to British security and sovereignty. Meanwhile, Tugendhat infuriated the Chinese government earlier this year when he met the Taiwanese digital minister in the UK*» можна вважати передісторією, адже у ньому йдеться про те, що саме спровокувало занепокоєння Китаю, і наступні дії цієї країни теж можна віднести до передісторії [57]. Дії Кернса та Тугендхата спровокували сумніви останньої країни, яка надіслала шпигунів для врегулювання та моніторингу процесів Великої Британії. Також речення «*Last month, James Cleverly became the first foreign secretary in five years to visit China and said during the visit that it would not be “credible” to disengage with Beijing*» вказує на попередній візит Клеверлі Джеймса до Китаю

[57]. Граматично категорію передісторії можна розпізнати за використанням минулих (Past Simple) та доконаних часів (Present Perfect Simple), як ми бачимо в наведених прикладах «*became*», «*said*», «*have angered*», «*has made*», «*infuriated*», «*met*». У статті також ми бачимо наслідки та прогноз на майбутнє в одному реченні, а саме «*The latest row over Chinese espionage at the heart of British democracy risks damaging any detente between the two countries, however*» [57]. Тут йдеться про те, що останній інцидент зі шпигунством може зашкодити британсько-китайським відносинам.

У поданому новинному сюжеті вжито власні назви та топоніми (China, Japan, Australia, Canada), найчастіше фігурує ім'я Сунака Ріші, який є прем'єр-міністром Великої Британії, та згадується в статті кілька разів. Його ім'я використовується в якості власної назви (proper noun), щоб ідентифікувати його як центральну фігуру в історії – повторення його імені посилює його роль і присутність у сюжеті. Також прем'єр-міністр Китаю Цянь Лі вживається декілька разів у тексті, це ще одна ключова фігура, яка згадується на ім'я.

Крім цього, у тексті згадується провідна газета, яка слугує джерелом первинної інформації про арешти «*Sunday Times*», згадка про цю газету надає сюжетній лінії достовірності та фактичності. Ім'я Клеверлі Джеймса, першого міністра закордонних справ, який відвідав Китай за останні п'ять років, використовується для ідентифікації конкретної особи та підкреслення його ролі у відносинах Великої Британії та Китаю. Як було проаналізовано раніше, журналісти роблять вибір, використовуючи референтні стратегії, щодо вживання іменників в сюжеті. У заголовку статті ми бачимо повне використання імені та прізвища прем'єр-міністра Цянь Лі, проте далі речення «*The prime minister met Li on the sidelines of the G20 summit in Delhi...*» вказує на скорочення до лише імені без прізвища – ймовірно, це є формою метонімії, коли одне ім'я або термін використовується для позначення конкретної особи, яка добре відома лише за

цим ім'ям [57]. Або ж це може бути звичайною практикою для уникнення повторення у тексті. Іноді використання лише імені може бути образливим, особливо в політичному контексті, проте використання лише імені або прізвища видатної особи в новинній статті, як правило, не вважається образливим, якщо це робиться заради стислості та ясності.

У тексті використовується комбінація загальноновживаної та вузькоспеціальної лексики. До вузькоспеціальної, а саме суспільно-політичної, лексики можемо віднести слова на кшталт «*parliamentary researcher*», «*parliamentary democracy*», «*Official Secrets Act*», «*counter terrorism command*», «*UN security council*», «*detente*», «*foreign affairs select committee*» [57]. Варто звернути увагу також на фігуративність мови, а саме вживання виразу «*China hawks*» у консервативній партії, що можна перекласти як «*китайські яструби*» [49]. Цей вислів використовується для опису осіб, які виступають за тверду та непохитну позицію щодо Китаю в політичних та зовнішньополітичних питаннях. Метафора «*яструба*» використовується, щоб символізувати когось, хто є агресивним та безкомпромісним у своєму підході до Китаю. «*Sunak, meanwhile, has angered **China hawks** in his own party by refusing to say the country is a threat to Britain*» у поданому контексті вираз «*китайські яструби*» має негативну конотацію, адже Сунак Р. все ж не вважає Китай загрозою Великої Британії [57]. Наведемо ще декілька прикладів вживання негативно забарвлених слів, а саме «*Chinese **interference***», де використання терміну «*interference*» означає негативну дію без надання конкретних доказів правопорушень [57]. Він може мати негативний відтінок, припускаючи протиправні дії з боку Китаю. У реченні «*Chinese **espionage** at the heart of British democracy...*» у контексті міжнародних відносин і політичного дискурсу термін «*espionage*» зазвичай використовується для опису таємної діяльності, де Китай безпосередньо причетний до шпигунської

діяльності проти британської демократії, без надання детальних доказів, що потенційно може упереджено налаштувати читачів проти Китаю [57].

З синтаксичної точки зору, подана новинна стаття містить різні типи речень, а саме стверджувальні («*The prime minister met Li on the sidelines of the G20 summit*») та заперечні («*I don't think it's kind of smart or sophisticated foreign policy to reduce our relationship with China*»), що характерно для новинного дискурсу. У поданій статті не використовуються наказові та питальні речення. Довжина речень у статті комбінована: використовуються складні, складнопідрядні та прості речення. Найбільш вживаний тип речень у поданій статті – складнопідрядний, який становить 36%. Прикладом складнопідрядного речення може слугувати «*The prime minister met Li on the sidelines of the G20 summit in Delhi in an unplanned meeting hours after the Sunday Times revealed the researcher, who is understood to have had links to senior Conservative MPs, had been arrested along with another man*», а прикладом простого «*The arrests follow several high-profile warnings about Chinese spying in the UK*» [57].

Аналіз прикладу складного речення виглядає так: підмет – the prime minister, присудок – met, прямий додаток – Li, прийменникове словосполучення – on the sidelines of G20 summit in Delhi, прийменник – on, об'єкт прийменника – the sidelines of the G20 summit in Delhi, прийменниковий вираз – in Delhi, прийменник – in, об'єкт прийменника – Delhi, прийменникове словосполучення – in an unplanned meeting, прийменник – in, об'єкт прийменника – an unplanned meeting, прийменникове словосполучення – hours after the Sunday Times revealed the researcher, прийменник – after, об'єкт прийменника – the Sunday Times revealed the researcher, підрядне речення – who is understood to have links to senior Conservative MPs, підрядний займенник – who, дієслівні вирази – is understood to have had links to senior Conservative MPs та had been arrested along with another man. Основне дієслово в реченні «met» стоїть в минулому часі, а саме Past Simple,

щоб показати минулість дії – зустріч між прем'єр- міністром і Лі відбулась в минулому. У реченні присутній пасивний стан, а саме *«who is understood to have had links to senior Conservative MPs»*, який часто зустрічається в новинних сюжетах. У статті використовуються конструкції як активного, так і пасивного стану. Активний стан використовується для безпосереднього опису дій і подій, тоді як пасивний стан використовується, коли увага зосереджена на одержувачі дії або коли виконавець дії менш важливий. Подане речення складне за структурою і передає послідовність подій, включаючи зустріч між прем'єр- міністром і Лі, викриття зв'язків дослідника і арешт дослідника та ще однієї людини. Воно ілюструє, як граматики і синтаксис використовуються для передачі детального наративу в новинних репортажах. У тексті також присутня номіналізація, де дієслова перетворюються на іменники, до прикладу *«interference»*, *«espionage»* замість *«interfering»* та *«spying»* [57].

Подана стаття *«Rishi Sunak challenges premier Li after 'spying for China' arrests»* містить прямі цитати осіб, які брали участь у подіях, наприклад, Сунака Ріші. Ці цитати взяті в лапки і містять фактично сказані слова. Пряма мова також використовується для перефразування заяв, зроблених різними діячами. Прикладом прямої мови можуть слугувати речення *«He said earlier this year: "I don't think it's kind of smart or sophisticated foreign policy to reduce our relationship with China – which after all is a country with one and a half billion people, the second biggest economy, and member of the UN security council.»*, *«“Searches were also carried out at both the residential properties, as well as at a third address in east London,” a statement from the force said»*, *«A Whitehall source told the Sunday Times: “This is a major escalation by China. We have never seen anything like this before”»* [57].

Пряма мова часто використовується в новинному дискурсі, адже вона дозволяє журналістам дослівно цитувати джерела, що сприяє підвищенню

точності та достовірності новинних повідомлень. Пунктуаційно стаття послуговується загальним правилам: присутнє використання лапок та двокрапки при прямій мові. У статті цитуються також речення з інших джерел (газет, журналів), наприклад «*Sunday Times*».

Досліджено, що у статті використовується офіційна мова, зберігаючи професійний та нейтральний стиль, придатний для висвітлення новин. У статті послідовно використовується точка зору від третьої особи, яка звертається до осіб і подій за допомогою займенників третьої особи (наприклад, «*the prime minister*», «*Li Qiang*») [57]. У статті наводяться посилання на конкретні джерела, як було зазначено раніше, що збільшує довіру до неї, наприклад, «*according to Chinese media*» та «*a Whitehall source told the Sunday Times*») [49]. З прагматичної позиції читач може зробити висновок, що зустріч мала на меті вирішити делікатні питання дипломатичним шляхом. Занепокоєння Сунака щодо втручання в парламентську демократію і його акцент на зближенні з союзниками свідчать про бажання співпрацювати і захищати національні інтереси. У відповіді Лі наголошується на співпраці та взаємній повазі, визнається важливість вирішення розбіжностей мирним шляхом.

Крім того, ми проаналізували статтю, опубліковану 13 вересня 2023 року, яка має заголовок «*EU needs to prepare for enlargement now, says European Commission chief*», що слугує лаконічним викладом основної теми – готовності Європейського Союзу до розширення [58]. Наступною категорією новинної статті є підзаголовок «*Von der Leyen warns member states will have to make radical changes for Ukraine and others to join bloc*», де згадується заява Урсули фон дер Ляєн про необхідність підготовки ЄС до розширення, підкреслюється важливість не залишити позаду потенційні країни-члени, а також вказується на стурбованість з приводу відсутності детальних пропозицій щодо реформ у країнах-членах [58].

Проаналізовано, що подана новинна стаття починається з заголовку та підзаголовку, що є традиційним в новинному дискурсі. У тексті також є категорія передісторії, основної події, наслідків або ж імплікації (прогнозів на майбутнє). Стаття містить довідкову інформацію про відносини ЄС з такими країнами, як Україна та Молдова, їхні прагнення приєднатися до ЄС та необхідність проведення реформ. У ній також згадується про занепокоєння щодо досягнення одностайності у прийнятті рішень у зв'язку з розширенням ЄС (*«There are concerns that while the EU has set out reform goals to Ukraine, Moldova and seven other countries queuing to join the bloc, it has yet to provide detailed proposals on changes needed in member states»*) [58]. Основні події, про які йдеться у статті, охоплюють щорічне послання Урсули фон дер Ляєн про стан справ в ЄС, її заклик до готовності ЄС до розширення, а також її акцент на вирішенні питань бюджету, зобов'язань у сфері безпеки та ефективного законодавства. У статті також подано потенційні наслідки та імплікації, а саме неготовність ЄС до того, що такі країни, як Україна, завершать свої реформи. Окрім цього, у статті висвітлюється підтримка ЄС України в її конфлікті з Росією та позиція ЄС щодо ролі Китаю в секторі електромобілів – *«Unless the debate about key changes start in the EU capitals, the EU could find itself in the embarrassing situation in which Ukraine has completed its reforms to join but the bloc was not ready to make the country a member»*, а також *«Von der Leyen said global markets were “flooded with cheaper Chinese electric cars” whose prices were “kept artificially low by huge state subsidies»* [58]. Стаття побудована за стандартною структурою новинної статті, яка починається із заголовка, надає передісторію, представляє основні події та дії, описує наслідки та майбутні цілі, а також наводить ключових дійових осіб та цитати.

У заголовку *«EU needs to prepare for enlargement now, says European Commission chief»* вжито акронім «EU» (European Union), використання якого, як було зазначено раніше, є розповсюдженим у новинному дискурсі [58]. Також у

заголовку вжито теперішній час (Present Simple), а саме речення є прямим цитуванням слів голови комісії ЄС. Окрім цього, варто звернути увагу, що в заголовку не вжито імені та прізвища голови комісії – Урсули фон дер Ляєн, натомість вжито назву посади, що вказує на престижність цього вислову, а також розрахована на читачів, які, можливо, не знають імені голови Єврокомісії. У цьому випадку в заголовку вказується посада, щоб підкреслити авторитет і приналежність спікера, не заглиблюючись у конкретні імена. Також ми бачимо, що опущений означений артикль «*the*» перед «*EU*», що теж є характеристикою новинного дискурсу. Використання у заголовку прислівника «*now*» вказує на терміновість заяви голови Єврокомісії, підкреслюючи необхідність негайних дій. Заголовок прагматично передає повідомлення про те, що ЄС повинен вжити негайних заходів для підготовки до розширення, як це радить його найвища посадова особа. Заголовок є лаконічним та чітким, передає як тему, так і терміновість заяви голови Єврокомісії про необхідність підготовки ЄС до розширення. Підзаголовок (лід) «*Von der Leyen warns member states will have to make radical changes for Ukraine and others to join bloc*» задає стиль статті, підкреслюючи важливість суттєвих змін і роль держав-членів у сприянні розширенню ЄС [58]. Якщо в заголовку журналісти опустили ім'я та прізвище голови комісії, то в підзаголовку все ж вказано саме прізвище – *Von der Leyen*. У підзаголовку вжито теперішній час «*warns*», а також вказано лише назву однієї країни – України. Рішення виділити одну країну в підзаголовку залежало від популярності, а також обговорюваності, адже Україна наразі є ключовою країною в політичному дискурсі через повномасштабну війну 2022 з боку Росії. Інші країни, наприклад Молдова, яка згадана у статті далі, не була виділена у підзаголовку, тож можна припустити, що це журналістський хід задля приваблення уваги читачів, які наразі зацікавлені ситуацією в Україні і швидше звернуть увагу на новину, де фігурує назва цієї країни.

У статті «*EU needs to prepare for enlargement now, says European Commission chief*» неодноразово використовуються повторювані вирази, такі як «*EU enlargement*» та «*enlarged EU*», що підкреслює центральну тему розширення ЄС [58]. У новинному сюжеті також використана формальна термінологія, а саме вирази «*European Commission president*», «*credible security commitments*», «*EU legislation on artificial intelligence*» відображають спеціалізовану термінологію політики та управління ЄС [58]. Також у тексті є приклади технічної лексики, а саме вжито терміни «*unanimity*», «*referendums*», «*merit-based*», які є специфічними для політики та процедур ЄС, що демонструє високий рівень лексичної точності. Числові позначення на кшталт «*the 27 member bloc could expand to 36 or 37*», «*800,000 cars*», «*the next 100 days*» надають кількісні дані, які додають конкретики до дискусії [58]. Вирази на кшталт «*Team Europe*» та «*a narrowing window of opportunity*» використовують метафори для передачі складних ідей, що робить текст більш насиченим [58]. Текст містить прямі цитати, які знову ж таки додають статті достовірності та дозволяють читачам безпосередньо взаємодіяти з автором, наприклад «*These are questions we must address today if we want to be ready for tomorrow,*” she said», «*Equally it is vital to keep open lines of communication and dialogue with China,*” Von der Leyen said...» [58].

Досліджено, що текст переважно складається зі складнопідрядних речень (45%), часто з кількома підрядними, наприклад «*The European Union must immediately prepare for radical changes needed for Ukraine and other countries to become members of the bloc*» складається з головного речення (main clause) «*The European Union must immediately prepare*» та підрядного речення (subordinate clause) «*...for Ukraine and other countries to become members of the bloc*», яке виступає в ролі прямого додатка (direct object) [58]. Сурядні сполучники (coordinating conjunctions), такі як «*and*», «*but*» використовуються в статті для

зв'язку ідей та створення складнопідрядних речень. Підрядні сполучники (subordinating conjunctions), такі як «*while*», використовуються для введення підрядних речень, які надають додаткову інформацію. У реченні «*There are concerns that while the EU has set out reform goals to Ukraine, Moldova and seven other countries queuing to join the bloc, it has yet to provide detailed proposals on changes needed in member states*» підрядне речення «*...while the EU has set out reform goals*» є залежним від головного і передає додаткову інформацію[58].

Аналіз дає можливість зробити висновки, що стаття підтримує зв'язність завдяки використанню опорних слів (reference words) (наприклад, «*these*», «*those*») і сполучників (наприклад, «*and*», «*but*») для зв'язку між ідеями та абзацами. Логічні сполучники, такі як «*if*» та «*while*», використовуються для встановлення зв'язків між реченнями та абзацами.

Крім того, новинний сюжет також містить умовні речення (conditional clauses) та пасивний стан (passive voice). Прикладом умовного речення може слугувати «*These are questions we must address today if we want to be ready for tomorrow...*», яке описує гіпотетичну ситуацію та її наслідки [58]. Прикладом пасивного стану в статті може слугувати «*...800,000 cars from China **could be sold** in the EU by 2025*», де важливіша подія, аніж виконавець дії [58]. Також в поданій статті використані прикладки (appositives), які надають додаткову інформацію про іменник, наприклад «*...the European council president, **Charles Michel**, to set a 2030 deadline for accession*», де *Charles Michel* є прикладкою, щоб уточнити, хто саме є президентом європейської спілки [58].

У тексті також використані модальні дієслова, такі як «*must*», «*should*», «*could*», «*would*», які підкреслюють різні настрої мовця, наприклад частина речення «*...**must** immediately prepare...*», де модальне дієслово **must** підкреслює негайність підготовки, воно виражає сильну емоцію мовця до дії [58]. У реченні

«*Von der Leyen said member states **should not** wait to have those debates at home*», де **should** виражає рекомендацію, що не слід очікувати, а слід діяти. Проаналізовано, що у тексті також присутнє явище номіналізації, яке передбачає перетворення дієслів на іменники. Так, у виразі «...*the need to match the determination...*» використовується номіналізація («the need»), щоб передати поняття, а не дію [58]. Деякі речення містять еліпсис, коли слова пропущені, але зрозумілі в контексті [58]. У реченні «*changes needed in member states*» пропущене «*that are*», проте читач розуміє речення з контексту, пропущені дієслова не несуть смислової цінності в тексті.

До того ж, у тексті присутні паралельні структури, які використовуються в переліках або серіях для збереження балансу і ясності, наприклад частина речення «...*German, French, Italian, British, and central European factories*» демонструє паралелізм у переліку країн [58]. У тексті також присутні розділені речення (cleft sentences), а саме «*It is vital to keep open lines of communication*» [58]. Розділені речення, а саме синтаксичний прийом парцеляції дозволяють авторам підкреслити певну частину речення, як правило, інформацію, розміщену в розділеному реченні [25, с. 31]. Цей прийом може бути використаний для виділення найбільш важливого або вартого уваги елемента речення.

З соціолінгвістичного аспекту, стаття написана в офіційному та ввічливому стилі, що є звичним для новинних репортажів. Стаття не містить відверто образливих висловлювань або принизливих зауважень щодо будь-якої нації чи групи. Досліджено, що стаття використовує дипломатичну мову і уникає різких суджень про нації чи культури. Вона зосереджена на діях і політиці політичних суб'єктів, а не на оцінювальних судженнях щодо цілих націй чи етнічних груп.

Узагальнюючи вище проаналізоване, можна запевнити, що у статті переважно використовуються складнопідрядні речення, проте також поширені і

складні речення. Така синтаксична складність посилює офіційність новини. У статті переважає формальна і технічна лексика, що відображає її новинний жанр. Використовуються специфічні терміни, пов'язані з політикою, економікою та міжнародними відносинами, що додає статті авторитетності та інформативності. Образність мови мінімізована, як це характерно для написання новин, щоб зберегти ясність і об'єктивність. Загальний стиль статті – офіційний і об'єктивний. Цитати використовуються для передачі висловлювань ключових фігур, таких як Урсула фон дер Ляєн.

Нами було проаналізовано ще 5 статей політичної тематики за вересень 2023-го року англomовної періодики «The Guardian» задля встановлення типової структури формування новинних репортажів за певний проміжок часу, притаманній саме цій газеті. Подані новинні заголовки охоплюють різні події, проте вони мають спільні лінгвістичні риси:

1. «Greater Manchester **jumps** onboard the franchise route to better buses» [59];
2. «Key 'Bidenomics' architect **calls for** spending 'race to the top' on green tech on green tech» [60];
3. «Sunak and Johnson Covid-19 **inquiry** appearances delayed 'to avoid party conference season'» [61];
4. «Lauren Boebert **apologizes** again for 'maybe overtly animated' behavior at theater»[62];
5. «Keir Starmer **arrives** in Canada to set out stall on immigration policy» [63].

Згідно з основними правилами формування новинних текстів, заголовки вказаних текстів короткі та лаконічні, мають на меті привернути вагу та подати основну інформацію. Наведені приклади заголовків мають активні дієслова у теперішньому часі (Present Simple), а саме «*jumps*», «*calls for*», «*delays*», «*apologizes*» та «*arrives*», які додають заголовкам відчуття миттєвості та дії. У

всіх наведених заголовків представлені власні назви та топоніми, що забезпечують контекст та роблять заголовки більш інформативними, наприклад «*Greater Manchester*», «*Sunak and Johnson*», «*Lauren Boebert*», «*Keir Starmer*», «*Bidenomics*». Підзаголовки (ліди) поданих статей також мають певні тенденції та відмінності.

1. «The new Bee Network transport system that launches this month is set to transform people’s lives in the city» [59];
2. «Biden adviser Heather Boushey urges UK and Europe to increase climate friendly investment to reboot growth» [60];
3. «Questions for current and ex-PM over their handling of the pandemic put off until November» [61];
4. «Remarks by congresswoman came after a written apology on Friday in which she said her actions ‘simply fell short’ of her values» [62];
5. «Diplomatic and media blitz for Labour leader will include appearances on Sunday morning political shows» [63].

Наведені підзаголовки відповідають базовій структурі речення «підмет-дієслово-присудок-об'єкт» (SVO), яка є поширеною в англомовних новинних репортажах. Більшість підзаголовків, так само як проаналізованих вище заголовків, написані в теперішньому часі (Present Simple), проте присутній також минулий (Past Simple) «*Remarks by congresswoman came after...*» та майбутній часи (Future Simple) «*Diplomatic and media blitz for Labour leader will include*» [62, 63]. У підзаголовках можна також відзначити власні назви «*Bee Network*», «*Biden*», «*Labour leader*». Відрізняються підзаголовки складністю речень та тематикою. Підзаголовок «*Remarks by congresswoman came after a written apology on Friday in which she said her actions ‘simply fell short’ of her values*» містить складнішу структуру і є складнопідрядним реченням [62]. Головне речення – «*Remarks by congresswoman came after a written apology on Friday*», а підрядне

речення – «*in which she said her actions 'simply fell short' of her values*» [62]. Підзаголовки теж відрізняються тематикою: кожен підзаголовок присвячений окремій темі, від транспорту і політики до дипломатії.

Статті здебільшого зберігають базову структуру речень «підмет-дієслово-присудок-об'єкт» (SVO), проте можуть зустрічатись складнопідрядні речення з підрядними частинами. Найпоширеніші сурядні сполучники «*and*», «*but*», «*or*», а також підрядні сполучники «*after*», «*because*», «*while*». У більшості проаналізованих статей присутні прикладки, до прикладу «*after nearly four decades of "the chaos of deregulation", as the mayor, Andy Burnham, terms it*», «*...who is joined in Canada by David Lammy, the shadow foreign secretary, will also include*» [63].

Усі проаналізовані статті містять пасивний стан (Passive Voice), який використовується для різних цілей, наприклад у реченні «*...every bus will be franchised and branded yellow with the Manchester bee*» зроблено акцент на тому, що кожен автобус матиме певну франшизу та бренд, а не на виконавці дії [59]. У реченні «*Billions of dollars of investment all around the country – private dollars, in semiconductors and clean energy – has been incentivised by this public spend.*» акцент зроблено на обсязі інвестицій, які були стимульовані державними витратами, а не на тому, хто їх інвестував [59]. У статтях також є приклади речень, де пасивний стан використовується, щоб уникнути згадки про виконавця, коли він невідомий, не має відношення до справи або є очевидним, наприклад у реченні «*The inquiry also wants to understand the culture that was allowed to develop in Downing Street and Whitehall at the time...*» не обов'язково вказувати, хто дозволив культурі розвиватися на Даунінг-стріт і в Уайтхоллі, оскільки це не є головною тезою речення, та у реченні «*The US House member was ejected alongside Gallagher from the Buell theatre after being asked to stop vaping*» [59]. Однак є речення, де виконавець дії таки відомий, наприклад «*The diplomatic and media blitz for*

Starmer, who is joined in Canada by David Lammy, the shadow foreign secretary», де ми бачимо, хто саме приєднався до медіа-бліцу [63]. Для позначення пасивного стану у статтях використовуються різні часи, найчастіше прості часи (Simple Passive Tenses).

Дослідження показало, що у статтях, які ми аналізували широко використовуються прямі цитати, як у реченні «*”It will make a massive difference,” says Vernon Everitt, transport commissioner for Greater Manchester»* та непрямі «*Burnham says the region has chosen to move in phases»* [59]. Було помічено, що задля додаткової інформації та роз’яснень, які не є суттєвими для основного речення, використовуються дужки «*...simplifying the cost for passengers (and drivers)»*», «*pay €20,000 (£17,200) for each person they refuse to take»*», «*contracts awarded for huge amounts of personal protective equipment (PPE)»*», а дефіси використовуються для з’єднання слів, що утворюють складні прикметники та іменники, до прикладу «*zero-emission»*», «*ultra-low emission»*», «*clean-air-zone»*», «*people-smuggling»*», проте це зустрічається не у всіх проаналізованих статтях [59], [60], [61], [62], [63].

Аналіз лексичного вибору цих статей дає змогу зробити висновок, що у статтях присутня офіційна мова, що відповідає новинним публікаціям. Статті послуговуються стандартною англійською лексикою. Однак в залежності від теми статті та емоційності, журналісти можуть використовувати розмовні вирази, сленг та прямолінійні епітети. Кожна стаття використовує вузьконаправлену термінологію, пов'язану з її темою.

До прикладу, перша стаття про автобусну систему в Манчестері використовує такі терміни, як «*yellow buses»*», «*Bee Network»*», «*Metrolink, franchised routes»*», які напряду пов’язані саме з транспортною тематикою [59]. Лексичний вибір слів і виразів другої статті тісно пов’язаний з політикою,

особливо в контексті екологічної та економічної політики, наприклад «*domestic capacity*», «*bidenomics*», «*global heating*», «*green technologies*» [60]. У статті про візит Кейра Стармера до Канади переважає політична термінологія, наприклад «*doctrine*», «*asylum*», «*diplomatic and media blitz*», «*un-British*», «*quota system*» [63]. Зміст статей змінюється залежно від теми. Стаття про автобусну систему в Манчестері має позитивний і обнадійливий тон, підкреслюючи потенційні переваги нової системи. Стаття про візит Кейра Стармера до Канади має більш нейтральну та інформативну тональність, представляючи факти про його візит та його погляди на імміграційну політику без висловлення власної думки щодо них. Стаття про поведінку Лорен Беберт у театрі має критичний тон, висвітлюючи її неналежну поведінку та подальші вибачення. Саме в цій статті можна знайти приклади вульгарного сленгу та неформальної лексики, а саме використання виразу «...*was graphically felt up in kind*», де «*fill someone up*» – це сленговий термін, який позначає акт дотику або пестощів до когось, часто в сексуальному сенсі [62].

Крім цього, у статті зустрічаються слова «*grop*» – неформальний термін для позначення пестощів, часто коли це небажано або недоречно, «*bimbo*» – це зневажливий сленговий термін, що означає привабливу, але нерозумну жінку, та «*antics*» – це неформальний термін для позначення безглуздої та обурливої поведінки [62]. У статті про розслідування Covid-19 за участю Ріші Сунака та Бориса Джонсонсона також присутні неформальні вирази, а саме «*shunt back*» – це ідіома, яка означає перемістити або відсунути щось або когось убік або на менш важливу позицію, «*partygate*» – це сленговий термін, який стосується скандалу, пов'язаного з вечірками, які влаштовували урядовці під час локдауну через Covid-19, «*smash*» – це неформальне дієслово, яке означає розгромити або вдарити щось з великою силою [61].

Досліджено, що у статті про візит Кейра Стармера до Канади також використано неформальний прикметник «*pugnacious*», що позначає людину, яка сперечається або проявляє агресію, а також «*shrug off*» – це ідіома, яка означає ігнорувати або відкидати щось як неважливе або неактуальне [50]. Виявлено, що у статтях використовуються різні типи описової мови. Таким чином, у статті про автобусну систему в Манчестері використовуються яскраві описи для створення позитивного образу нових автобусів, наприклад «*bold and bright as the change they herald*» [59]. Стаття про візит Кейра Стармера до Канади використовує більш прямі та фактичні описи, щоб представити інформацію про його візит та його погляди на імміграційну політику, наприклад «*international*», «*turbulent*», «*immigration*». Стаття про поведінку Лорен Беберт у театрі використовує більш драматичні та сенсаційні описи, щоб передати суперечки навколо її поведінки, наприклад «*infamous*», «*animated*», «*ejected*», «*vaped*», «*groped*» [62].

Щодо стилістичних особливостей проаналізованих статей, можна зазначити, що в залежності від стилю статті, її формальності та тематики, залежить і вживання стилістичних засобів. Перша проаналізована стаття містить порівняння – «*The first yellow buses are already driving through Greater Manchester's streets, bold and bright as the change they herald*» – речення вказує на те, що автобуси порівнюються з яскравістю змін, припускаючи, що вони є не просто транспортними засобами, а символами значних перетворень у Великому Манчестері [59].

Крім цього, у статті присутній засіб персоніфікації, наприклад «*...the city symbol now swarming across bus shelters and signs*», де символ переймає роль людини та нібито «*роїться*» на вулицях міста [59]. Також у статті присутня метонімія, а саме вираз «*Manchester Bee*» який вказує на те, що автобуси брендovanі зображенням бджоли, яка є символом Манчестера, допомагають створити сильний візуальний образ і встановити чітку їх індивідуальність. Вираз

«*the chaos of deregulation*» можна вважати гіперболою, адже він перебільшує безлад, спричинений дерегуляцією, підкреслюючи її негативний вплив. Слово «*chaos*» має сильне емоційне значення, тому вжите у реченні для акцентування уваги [59]. Стаття про вибачення Лорен Беберт виявилась найбільш емоційною, адже саме в ній було вжито іронію, гіперболу та елементи контрасту. Використання іронії помітне в описі поведінки конгресвумен, наприклад речення «*her extrovertedness had somehow fused with a stage production*», що вказує на злиття її поведінки та сценічною постановкою, а саме мюзиклом «*Beetlejuice*», який є фантастичною комедією, де також зображується екстравагантна поведінка головних героїв [62]. У статті також згадується назва іншої газети та цитата з неї, що стосується поведінки Лорен Беберт у залі «*a jaw-dropping funhouse*», що теж можна вважати іронією. Вираз «*a jaw-dropping funhouse*» можна також вважати гіперболою, адже сам прикметник «*jaw-dropping*» використовують для опису чогось настільки вражаючого, що у людини може буквально відвисати щелепа від подиву. Однак у більшості випадків це перебільшення, оскільки вражаючість чогось рідко викликає фізичну реакцію такої ступені. У статті також присутній контраст, а саме протиставляється поведінка Беберт її публічному іміджу, про що свідчить її критика трансвеститських шоу, незважаючи на участь її супутника в ЛГБТК+ та драг-заходах. У статті щодо розслідування Covid-19 за участю політичних діячів Великобританії, таких як Ріші Сунак, Борис Джонсон присутня персоніфікація, а саме «*lay bare tensions and disagreements at the heart of government*» використання виразу «*lay bare*», що означає «оголити» надає людських здібностей неживій істоті [61].

Аналіз прагматичних та соціокультурних аспектів наведених статей доводить, що вони містять лише мінімальний обсяг оцінювальної лексики (*evaluative language*), яка традиційно надає новинним текстам певної упередженості. У всіх проаналізованих статтях можна виявити використання як

позитивних, так і негативних прислівників, прислівникових форм, прикметників і модальних дієслів, які автоматично надають реченням певної емоційної оцінки. Зазначимо, що ці оцінки здебільшого виражені в цитатах, тоді як сам текст новин відзначається об'єктивним і нейтральним стилем. У реченні «*He **may** now be feeling vindicated in this decision*» ми бачимо модальне дієслово «*may*», яке вказує на невпевненість та неточність повідомлення, а у реченні «*Along with the economic uplift from better transport, there **should** be direct savings, such as in concessionary travel*» виокремлено слово «*should*», яке виражає очікування або ж ймовірність: економічний підйом від покращення транспорту і прямої економії на пільговому проїзді – є ймовірним або повинен відбутися, але не є гарантованим. Також наведемо приклад використання прислівника, який модифікує прикметник, роблячи повідомлення більш емоційним «*One of the most **bitterly** opposed companies, Stagecoach...*», де «*bitterly*» перекладаємо як «*яро, сильно*». Наведемо приклад також використання емоційно забарвленого іменникового виразу у реченні «*For Burnham, the start of franchising is a moment **with huge significance**...*», а також прикметника у реченні «*There was also some disquiet from a few Labour MPs about Starmer's **pugnacious** language in an article for the Sun...*». Також приклади речень «*Another, on an issue **potentially more problematic** for Sunak*» та «*Governments around the world **must drastically** increase*» показують використання порівняльної структури «*more problematic*», а також модального дієслова «*must*», що використовується для вираження необхідності або зобов'язання та прислівника «*drastically*», який використовують, щоб підкреслити терміновість і важливість дії [59], [60], [61], [62], [63].

Отже, відповідно до здійсненого аналізу 7 статей політичної тематики за вересень 2023-го року, можна зазначити, що статті відповідають макроструктурі новинного тексту – мають заголовок, підзаголовок, передумову, основну подію та закінчення (частіше перспективи на майбутнє). Наведені статті

послугуються структурою перевернутої піраміди, де найважливіша інформація подається спочатку. Заголовки статей часто несуть інформаційне навантаження та сповіщають читача про подію.

Синтаксичний аналіз статті вказує на різноманітність типів речень у статтях – прості, складні та складнопідрядні, із перевагою складнопідрядних конструкцій. Найчастіше речення у всіх проаналізованих статтях розповідні, що надає статтям фактичності, а не емоційного забарвлення. Речення містять структури пасивного стану, різні часові форми пасивного стану, та використовуються тоді, коли дія важливіша за виконавця або ж коли виконавець дії невідомий. Лексично статті послугуються широким використанням політичних термінів, використанням різних частин мов, синонімів. Незважаючи на те, що новинні репортажі націлені на неупередженість та формальність, деякі проаналізовані новинні тексти містять сленгові та неформальні вирази: це залежить від контексту. На стилістичному рівні наведені статті послугуються мінімальним використанням стилістичних засобів: залежно від тематики тексту можна зустріти метафори, гіперболи, контраст, іронію, персоніфікацію, порівняння. Прагматично статті не містять оцінювальної мови, проте її можна побачити у цитатах, наведених у статті. Статті не містять явної упередженості до етнічних груп, гендеру та класів.

2.2 Лінгвістичні особливості спортивних новин англomовної періодики «The Guardian»

Для аналізу спортивних новин було обрано статтю, опубліковану 16 вересня 2023 року, яка має назву «*St Leger: royal wait for Classic glory goes on after Continuous wins for O'Brien*» [64]. Поданий заголовок містить стислий виклад основної події або ж теми статті, якою є результат перегонів Сен-Леже і

їх королівський зв'язок. Наступною категорією цього новинного репортажу є підзаголовки, який представляє ключові елементи статті, включаючи результати перегонів та участь у них відомих жокеїв і коней. Варто звернути увагу на оформлення підзаголовку, який має дещо інший вигляд, а саме подання його через перелік, використовуючи пункти (bullet points), таким чином підзаголовки виглядає так:

- *Desert Hero beaten into third place at Doncaster*
- *Frankie Dettori finishes in second spot with Arrest* [64].

Проаналізовано, що основна подія статті містить детальний опис перегонів у Сен-Леже, виступів коней і жокеїв, а також значення перемоги Континіума. Вона включає інформацію про королівську присутність, динаміку перегонів та потенційні плани на майбутнє для коня-переможця. У статті також присутня передісторія (background), а саме згадка про 47-річне очікування на переможця класичних перегонів, що належав правлячому монарху, що підкреслює історичне значення результату перегонів, наприклад «... *and the long wait for a Classic winner owned by the reigning monarch will go into a 47th year at least*» [64]. У статті також обговорюється можливість постійної участі в Призі Тріумфальної арки, що додає статті перспективний вимір і потенційний майбутній розвиток подій у світі кінних перегонів – «*Continuous could now be a late entrant into the reckoning for the Prix de l'Arc de Triomphe at Longchamp on 1 October, depending on how much O'Brien feels that Saturday's win has taken out of him*» [64]. Загалом, макроструктура цієї статті спортивних новин відповідає типовій структурі таких статей, починаючи із заголовка та ліду, щоб привернути увагу читача, а потім надаючи детальну інформацію про подію, результати та відповідні коментарі від експертів у цій галузі.

Досліджено, що заголовок складається з іменникового словосполучення («*St Leger*»), за яким слідує двокрапка. Заголовок вжитий у теперішньому часі, а саме ми бачимо дієслівний вираз «*goes on*». Заголовок виконує інформативну функцію та повідомляє, що, незважаючи на перемогу Континіума, почуття очікування, пов'язане з «*classic glory*» та її королівськими зв'язками, продовжує існувати. Це означає, що, можливо, існували очікування або надії на королівський зв'язок з перемогою в класичних перегонах, але перемога Континіума в Сен-Леже свідчить про те, що ці очікування залишаються нездійсненими [64].

Аналіз статті «*St Leger: royal wait for Classic glory goes on after Continuous wins for O'Brien*» на лексичному рівні дозволяє зазначити, що в тексті присутні метафоричні вирази, такі як «*suitably steeped in tradition*», «*denied the fairytale result*», які використовують образну мову для опису атмосфери пов'язаної з перегонами [64]. У першому абзаці статті присутній образний вислів «*the fairytale result*», який використаний для опису ідеального та казкового результату, який фактично таким не був. У статті також присутні порівняльні прикметники та прислівники, щоб підкреслити загальний характер перегонів та переможців або ж переможених за допомогою «*too*», «*enough*», «*more*», наприклад «*close but not close enough*» та «*beaten us more than he's won for us*» [64]. Термінологія використана в статті пов'язана з кінними перегонами і включає в себе слова на кшталт «*St. Leger*», «*Juddmonte operation*», «*franchised*» [64].

Виявлено, що текст складається зі складносурядних і складнопідрядних речень, які є типовими для новинних статей, щоб передати інформацію чітко і лаконічно, наприклад «*It was a case of close but not close enough for Frankie Dettori, too, as the soon-to-be retired former champion, in the pink, green and white of the Juddmonte operation, was just under three lengths behind Continuous in second place aboard Arrest, the 11-4 favorite.*» – це складносурядне речення, де два незалежні

речення з'єднані сурядним сполучником [64]. У ньому представлено дві пов'язані між собою думки про виступ Френкі Детторі на перегонах. Прикладом складнопідрядного речення може бути «*Continuous could now be a late entrant into the reckoning for the Prix de l'Arc de Triomphe at Longchamp on 1 October, depending on how much O'Brien feels that Saturday's win has taken out of him*» – у цьому складнопідрядному реченні незалежне речення «*Continuous could now be a late entrant into the reckoning for the Prix de l'Arc de Triomphe at Longchamp on 1 October*» виражає головну думку, тоді як залежне речення – «*depending on how much O'Brien feels that Saturday's win has taken out of him*» містить умову або пояснення, пов'язане з головною думкою, та додає реченню деталізації [64].

Досліджено, що у тексті присутній пасивний стан, наприклад «*Continuous was cut to around 12-1 (from 33-1) for the Arc...*», «*the colours on the first three horses home here on Saturday were suitably steeped in tradition*» у цих реченнях основна увага зосереджена на суб'єкті, а не на виконавці дії [64]. У тексті також присутні прямі цитати, такі як «*Over these trips you want the horse to be taking you and I knew a long way out that he was going well,*» *Moore said*», «*There are a lot of possibilities,*» *O'Brien said*» [64].

Нами проаналізовано, що у статті розглядаються різні соціальні ролі в контексті кінних перегонів. У ній згадуються «*king and queen*», які присутні на перегонах, що підкреслює суспільну значущість королівських осіб у спортивних заходах. Кінний спорт вважається аристократичним спортом, тому часто висвітлює нерівність соціальних груп. Згадка про те, що «*the long wait for a Classic winner owned by the reigning monarch will go into a 47th year at least*» відображає елементи традиції і відчуття історичної нерівності або рідкості цього виду спорту [64].

Наступна новинна спортивна стаття має заголовок «*Novak Djokovic's reign of greatness doesn't look like ending anytime soon*» та підзаголовок «*The Serb captured his 24th grand slam title at the US Open on Sunday. His skills do not appear to be on the wane as he approaches his late 30s*» та опублікована 11 вересня 2023 року [65]. Аналізуючи першу категорію цієї статті – заголовок – варто зазначити, що у ній використаний теперішній час, а саме заперечна його конструкція «*doesn't look like*», проте у підзаголовку спостерігаємо вживання минулого та теперішнього часів. Використання виразу «*reign of greatness*» вказує на певну частку упередженості, адже вказує на величність та домінування Джоковича в тенісі. Також журналісти вжили найменування «*The Serb*» на позначення Новака Джоковича у підзаголовку, що є поширеною практикою в журналістиці – вживати інші слова на позначення людей, окрім прізвища та ім'я, аби уникнути тавтології. Може здатись, що це форма упередженості, проте це радше стилістичний вибір, щоб уникнути повторного використання імені спортсмена. Поданий приклад є синекдохою, художнього прийому, коли частина чогось використовується для позначення цілого або ж навпаки. У тексті не вжиті негативні конотації пов'язані з національністю. У тексті зустрічається ще один приклад описового ідентифікатора, коли йдеться про Медведєва, який молодший за віком, ніж Джокович. Його журналісти описали лише словом «*the 27-year-old*» у реченні «*After losing the rematch this time around, **the 27-year-old** had to laugh about the idea....*» [65]. Також у тексті вжитий ідіоматичний вираз «*on the wane*», що означає «ставати менш сильним чи популярним», що в контексті навпаки заперечує, що Новак Джокович може послабити свої навички і стати менш популярним.

Варто зазначити, що у тексті вжиті й інші ідіоматичні вирази, такі як «*to be a breeze*», «*in straight sets*», «*to cross the line*», «*jumpstart his legs*», «*lose his grip*», які додають образності та залучають читача [65]. Оскільки текст має спортивну

тематику, а саме фокусується на тенісі, журналісти вжили специфічну тенісну термінологію, аби детальніше описати цей вид спорту та зокрема досягнення Джоковича, наприклад «*match*», «*title*», «*net*», «*racket*», «*grand slam*» [65]. Сам текст вирізняється частим використанням образної мови, а саме ідіоматичних виразів, наведених вище, епітетів, порівнянь, підсилювальних прислівників, наприклад «*torturously long*», «*glorified national championship*», «*ultimately hung up*», «*fanatical drive*», «*extraordinary talent*», «*conceivably keep up*» [65].

Нами зроблено висновок, що використання підсилювальних прислівників можна віднести до оцінювальної мови (*evaluative language*), яка часто є суб'єктивною. Мова новинних статей часто є спрощеною та об'єктивною, без використання крайнощів – занадто позитивного чи негативного судження – проте саме в спортивних новинах ми спостерігаємо використання часто суб'єктивних та оцінювальних прийомів. У статті вжите слово «*vanquish*» у реченні «*...he vanquished Djokovic in straight sets to claim the 2021 US Open title*», яке є синонімом до слова «*win*», проте перше має сильніше емоційне забарвлення, часто використовується в контексті війни, або ж «*перемогти когось повністю, з тотальним успіхом*» [65]. Журналісти зробили вибір на користі слова, яке має сильніше забарвлення, очевидно, для підсилення контексту та кращої передачі повідомлення. У тексті вжиті прямі цитати Джоковича, його тренера та інших гравців (наприклад Медведєва, згаданого раніше).

За макроструктурою, поданий текст відповідає загальноновизнаній схемі побудови новинної статті. Перша категорія – це заголовок, далі – підзаголовок, після нього основна подія та передісторія. У статті частково представлена біографія Джоковича, його виховання та життя під час війни «*It's a feat made more impressive when you consider Djokovic didn't come into the game with a family pedigree and came of age in a war-torn country, a story he circled back to repeatedly over the course of the last two weeks*» [65]. Тут використано вираз «*family pedigree*»,

що означає, що Джокович не мав походження, яке б зв'язувало його з професійним тенісом. Незважаючи на це, йому вдалось побудувати свою спортивну кар'єру самотужки з самого початку. У кінці статті ми бачимо імплікацію, тобто передбачення про майбутнє кар'єри Джоковича.

Синтаксичні особливості цієї статті є типовими для новинних репортажів. У тексті використовуються складні речення з кількома підрядними реченнями, щоб передати детальну інформацію та надати контекст, наприклад «*And yet there were times in the US Open final on Sunday when it appeared he might actually yield as he stood hunched over, banging on his thighs in a bid to jumpstart his legs*» [65]. Головне речення тут «*And yet there were times*», а також присутні дві підрядні частини речення, а саме «*when it appeared he might actually yield*», яке починається підрядним сполучником «*when*», а також «*as he stood hunched over, banging on his thighs in a bid to jumpstart his legs*», яке починається сурядним сполучником «*as*» [65]. У тексті також присутні умовні речення, наприклад «*One shudders to think of how much further ahead he would be if Covid had never happened*», це речення є прикладом змішаного типу умовного речення (mixed conditional), яке показує альтернативний сценарій досягнень Джоковича [65]. У тексті також присутні прикладки (appositives) або ж дієприкметникові звороти для надання додаткової інформації, наприклад «*the late NBA great who inspired him to keep raising the bar*», частина «*who inspired him to keep raising the bar*» є дієприкметниковим зворотом, яка надає додатковий контекст про Кобі Браянта [65].

Стилістично новинна стаття написана здебільшого у неформальному стилі, адже у тексті присутні такі слова, як «*come on*», «*wow*», а також вираз «*a fit of pique*», які додають тексту розмовного стилю, роблячи його близьким для читача [65]. У тексті такі неформальні слова використовуються у прямій мові, де журналісти вирішили не змінювати сказані слова на більш формальні, а зберегти повідомлення оригінальним. Як було зазначено раніше, стаття багата на яскраві

описи, на початку статті ми бачимо опис Джоковича за допомогою прикметника «*stubborn*» та порівняння його з великою стіною «*a great wall of skill, cunning and grit*», натякаючи на його силу та стійкість [65]. У тексті також присутня гіпербола (перебільшення) для підкреслення драматичного ефекту «*the hardest physically grueling set I've had to play*», персоніфікація «*banging on his thighs in a bid to jumpstart his legs*», а також іронія наприкінці першого абзацу, втор описує, як Джокович перетинає сітку, щоб перевірити, як там Медведєв після падіння, припускаючи, що Джокович, можливо, захоче прилягти поруч з ним, щоб перевести подих, а саме «*Before offering Medvedev a helping hand, it seemed like Djokovic might want to lie down next to his opponent to catch a breath*» [65]. У цьому ж реченні використовується також хеджування (hedging or cautions language), де автор статті виявляє непевність за допомогою виразу «*it seemed like*» та модального дієслова «*might*». Стаття про Новака Джоковича використовує формальну мову, типову для спортивної журналістики. Вона містить лексику, пов'язану зі спортом, і використовує ідіоматичні вирази та метафори для залучення читачів.

Нами було проаналізовано ще 5 статей спортивної тематики за вересень 2023 року, щоб простежити схожі та відмінні риси написання новинних репортажів періодики «The Guardian». Розглянемо заголовки проаналізованих статей:

1. «Nadal **concedes** Djokovic is ‘best in history’ in terms of numbers» [66];
2. «Great Britain **defeat** Switzerland at Davis Cup with emotional Murray win» [67];
3. «Simona Halep **given** four-year ban from tennis for anti-doping violations» [68];
4. «Sepp Kuss **brings back** a GC victory – and likability – to US cycling» [69];
5. «Debutant Jack Draper **inspires** Great Britain to Davis Cup win over Australia» [70].

Перш за все, у всіх заголовках згадуються імена спортсменів або топоніми, такі як «*Nadal*», «*Djokovic*», «*Great Britain*», «*Switzerland*», «*Simona Halep*», «*Sepp Kuss*», «*Jack Draper*», та «*Australia*», що вказує на фактичність статті та її конкретику [66], [67], [68], [69], [70]. Більшість поданих заголовків написані у активному стані, проте заголовок «*Simona Halep given four-year ban from tennis for anti-doping violations*» є виключенням – у ньому використаний пасивний стан [68]. До того ж, як було проаналізовано раніше, часто у новинних заголовках допоміжні дієслова, як у поданому прикладі «*is*», опускаються заради стислості, особливо при використанні пасивного стану. Також звернемо увагу на заголовок «*Great Britain defeat Switzerland at Davis Cup with emotional Murray win*», де опущено закінчення «*s*» у дієслові «*defeat*» – у спортивних новинах звично використовувати дієслово у множині з назвами команд, адже вони складаються з кількох людей [67]. Це частіше зустрічається в британській англійській, ніж в американській. У американській англійській збірні іменники зазвичай трактуються як однина. Наведені заголовки сформульовані у теперішньому часі, що характерно для новинного дискурсу. Вони лаконічні та надають ключову інформацію в обмеженій кількості слів. Також у заголовках присутні аббревіатури, що робить їх більш стислими, до прикладу «*GC*» – «*General Classification*» – це категорія, яка відстежує загальний час гонщиків у багатоступінчатих перегонах, «*US*» – «*United States*».

Підзаголовки наведених спортивних новин дещо відрізняються від підзаголовків політичних статей, вони представлені у вигляді пунктів (bullet points) та часто висвітлюють підсумок основних подій, про які йдеться далі в статті (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Підзаголовки спортивних статей

Serb is all-time leader in men's grand slam singles titles	Andy Murray misses grandmother's funeral on same day	The 29-year-old ended a long American drought with victory in the Vuelta a España.	Investigation found Halep 'committed intentional violations'	Draper overcomes Thanasi Kokkinakis 6-7 (6), 6-3, 7-6 (4)
Spaniard says fans make their own decisions on players [66]	'I'm sorry I'm not able to be there. Gran, that one is for you'[67]	And he did so with a very different style to his predecessors [68]	Former Wimbledon champion confirms plan to appeal outcome [69]	Dan Evans follows up with 6-1, 2-6, 6-4 over Alex de Minaur [70]

Серед наведених підзаголовків – більшість сформульовані у теперішньому часі (Present Simple), що притаманне новинному дискурсу, проте ми бачимо приклади використання і минулого часу (Past Simple), наприклад «*ended*», «*did*». Ми бачимо, що на позначення людей, а саме спортсменів, у статті інколи представлені саме їх національності «*Serb*», «*Spaniard*», а також у третьому підзаголовку ми бачимо лише вік Сєпа Кусса «*the 29-year-old*». Ймовірно, журналісти використали саме такий іменник, аби уникнути тавтології, адже ми бачимо ім'я велосипедиста у заголовку. Також у спортивних статтях важливо висвітлювати результати матчів у підзаголовках, аби залучити читачів та подати

цінну інформацію відразу (Inverted Pyramid Model), як у підзаголовку «*Draper overcomes Thanasi Kokkinakis 6-7 (6), 6-3, 7-6 (4)*» [70].

Аналіз статей на синтаксичному рівні дозволяє зробити висновок, що у статтях переважають складнопідрядні речення, проте можна зустріти приклади простих та складних речень. Наприклад, просте речення «*Djokovic won his 24th grand slam singles title this month*» – це речення має один підмет (*Djokovic*) та присудок (*won*). Також присутні складні речення з двома незалежними частинами «*Federer has retired and Nadal has said he will probably step away from the tour in 2024*» [66]. Однак більшість речень є складнопідрядними – з 16 речень у першій статті 10 – це складнопідрядні речення, до прикладу «*Rafael Nadal has said his longtime rival Novak Djokovic is the most successful tennis player in history, even though he was more ambiguous about who fans prefer to watch*», де є підрядна частина з підрядним сполучником «*even though*» [66]. З 23 речень у другій статті, 13 речень є складнопідрядними, що становить 57% від загальної кількості. З 36 речень у третій статті 20 є складнопідрядними, що становить близько 56% від загальної кількості. З 28 речень у четвертій статті 16 є складнопідрядними, що становить близько 57% від загальної кількості. З 36 речень у п'ятій статті 21 – це складнопідрядні речення, що становить близько 58% від загальної кількості.

Крім того, подані статті також містять пасивний стан, аби наголосити на дії, а не на її виконавці, проте пасивний стан зустрічається частіше, ніж активний в тексті статей. Перша стаття містить 2 приклади речень в пасивному стані з 28 речень, що становить 7% від загальної кількості. Друга стаття містить 4 приклади речень в пасивному стані з 23 речень, що становить 17% від загальної кількості. Третя стаття містить 6 речень у пасивному стані, що становить 17% від загальної кількості речень (36). Лише 4 речення з пасивними структурами ми можемо простежити у четвертій статті, що становить 14%. П'ята стаття містить 5 речень у пасивному стані з 36, що становить 14% від загальної кількості речень.

Проаналізовані статті містять різні пасивні структури – з використанням модальних дієслів та різних пасивних часів. До прикладу речення «*Having been edged out by Kokkinakis in the opening set...*» є прикладом речення доконаного виду пасивного стану (perfect passive participle clause), що функціонує як прислівниковий модифікатор (adverbial modifier), також прикладами пасивних структур, вжитих у наведених статтях, можуть слугувати «*Djokovic has been hampered*», «*he had been urged*», «*hotly debated by fans*», «*a third win for Great Britain may be required*» - у прикладі використано модальне дієслово, що виражає ймовірність, «*he sanction was announced*» «*Norrie was substituted in*». Речення вжиті у статтях здебільшого розповідні [66].

У ході аналізу виявлено, що лексичний вибір поданих спортивних статей відповідає тематиці кожної статті. Аналізуючи першу статтю, варто виділити жаргонні вирази, притаманні саме тенісному спорту, а саме «*grand slam*» – означає перемогу гравця на всіх чотирьох найбільших тенісних турнірах протягом календарного року «*zero resistance*» – нуль у тенісі ще зазвичай називають «любов'ю», означає рахунок гравця, який ще не виграв жодного разу в грі, сеті або матчі, «*Meissner effect*», «*head-to-head record*» [66]. У тексті вжито багато синонімів (rival, competitor, opponent), а також, аби уникнути повторів вжиті різні види займенників (вказівні, об'єктні, суб'єктні).

Варто зазначити, що стаття має високу лексичну насиченість, що означає високе співвідношення слів змісту (content words) (іменників, дієслів, прикметників, прислівників) до службових слів (function words) (артиклів, прийменників, сполучників). У другій статті вживаються жаргонні слова та вирази, що пов'язані зі сферою тенісу, наприклад «*Davis Cup*», «*rubber*», «*levitating*», «*knockout stages*». Ці терміни можуть бути незнайомі фанатам тенісу або пересічним читачам. У статті використовуються різні прийоми для створення зв'язності та уникнення повторів, такі як синоніми (Britain, the hosts, the home

team), також займенники та еліпсис, як у прикладі «*the 36-year-old*», пропуск одного або декількох слів у реченні, які, тим не менш, зрозумілі в контексті решти елементів [13]. Четверта стаття також містить жаргонні вирази, які стосуються велоспорту, а саме «*grand tour*», «*domestique*», «*GC (general classification)*», «*peloton*». У тексті вжиті синоніми (Sepp Kuss, Kuss, the 29-year-old, the American) та займенники, щоб уникнути повторення [69]. П'ята стаття також містить жаргонні вирази, що стосуються тенісу та анти-допінгу, а саме «*tennis anti-doping programme*», «*prohibited substance*», «*athlete biological passport*», та «*International Tennis Integrity Agency (ITIA)*». У статті так само присутні синоніми (Halep, the Romanian, the 31-year-old) та вжиті займенники різного типу. У п'ятій статті також зустрічаються жаргонні вирази тенісної тематики, а саме «*Davis Cup*», «*rubber*», «*tie*» [70].

Відповідно до аналізу статей можемо констатувати, що більшість із них дотримуються формального стилю. Однак стаття про Зеппа Кусса має дещо неофіційний стиль, адже містить неформальні вирази, наприклад «*a good hang*» – позначає когось, з ким весело і легко проводити час, «*jockeying against*» – змагатися з іншими за бажану роль або річ [69]. Ця ж стаття використовує оцінювальну мову за допомогою прикметників та прислівників, які емоційно забарвлюють новину. У поданій статті вжито прислівники «*Kuss is now undoubtedly the most decorated*» – *undoubtedly*, «*The pre-race favorites were very strong against the clock*» – *very strong*, та прикметник «*Kuss won his stage from the breakaway, took huge time on the other GC riders*» – *huge*, *Instead*, «*Kuss limited his losses to just 1 minute, 15 seconds to Evenepoel, finishing an astonishing 13th on the stage*» – *astonishing*, які мають позитивну та схвальну оцінку, тим самим надаючи новині певний ступінь упередженості [69].

Аналізуючи цю статтю, можна знайти кілька тонких прихованих прикладів, які можуть бути сприйняті як упередженість. Одним із можливих

прикладів упередженості є порівняння Зеппа Кусса з його попередниками, зокрема Крісом Хорнером та Ленсом Армстронгом. У тексті йдеться про скептицизм американських вболівальників після допінгового скандалу з Армстронгом, що може означати, що досягнення американського велоспорту в ту епоху не заслуговують на довіру. Таке порівняння можна розглядати як приховане надання переваги досягненням Кусса, протиставляючи їх менш авторитетному періоду в американському велоспорті. Однак важливо зазначити, що ці приклади є тонкими і не можуть бути універсально інтерпретовані як упередженість.

Отже, відповідно до аналізу 7 статей спортивної тематики за вересень 2023-го року, можна зробити висновок, що усі статті містять лаконічні заголовки, які здебільшого інформують читача про головну подію. Підзаголовки наведених статей зображуються за допомогою пунктів на офіційному сайті «The Guardian», що відрізняє їх від інших типів новинних репортажів. Усі статті зберігають однакову макроструктуру. На синтаксичному рівні статті зберігають схожу статистику – найбільш поширена структура речень – складнопідрядна, проте зустрічаються й інші структури – прості та складні. Кожна стаття містить різну кількість речень в пасивному стані, у кожній статті присутні цитати, аби надати достовірності новинному репортажу. Оцінювальна мова зазвичай використовується в цитатах. Таким чином, написання статей зберігає мінімальний рівень використання позитивних чи негативних прикметників, прислівників та іменникових виразів, аби уникнути упередження. В залежності від теми статті, образність мови варіюється, а саме змінюється стиль статті та використання стилістичних засобів. Оскільки проаналізовані статті пов'язані зі спортивною сферою, спостерігається значне використання спортивних жаргонізмів та технічних слів.

ВИСНОВКИ ДО ДРУГОГО РОЗДІЛУ

Аналіз політичних та спортивних новинних текстів періодики «The Guardian», дає можливість зробити висновок, що усі наведені статті, незважаючи на свою тематику, зберігають традиційну структуру новинного тексту: мають заголовок, підзаголовок, а також інші категорії тексту – передумову та основну подію. Часто послідовність поданих категорій відрізняється. Заголовки усіх проаналізованих статей лаконічні та найчастіше написані у теперішньому часі, аби передати негайність дії. Проте можна зустріти й інші часи у заголовках новинних текстів, з проаналізованих текстів було помічено минулий час. Мікроструктура тексту має певні спільні характеристики: на синтаксичному рівні складнопідрядні речення є найбільш вживаними. Це можна пояснити зручністю, адже складнопідрядні речення дозволяють об'єднати дві або більше пов'язаних між собою ідей в одному реченні, а також порівнювати та протиставляти різні точки зору за допомогою підрядних сполучників.

На лексичному рівні в залежності від типу статті присутні жаргонізми, політичної чи спортивної тематики. До того ж, вжиті синоніми задля уникнення повторень. Помічено, що у спортивних новинах є тенденція до використання слів національного контексту задля характеристикації особистостей. Цей аспект вказує на те, що журналістський стиль може впливати на сприйняття читачами інформації про спортивні події, враховуючи національні аспекти та ідентифікацію осіб. На стилістичному рівні статті витримані в формальному стилі, проте дві з проаналізованих статей (зі спортивної та політичної тематики) мали доволі сильне емоційне забарвлення та оцінювальну мову, що може створити упередженість. Окрім цього, ці статті містять сленгові та неформальні ідіоматичні вирази, які не притаманні традиційним конвенціям новинного дискурсу. Приклади явної упередженості не були помічені у проаналізованих статтях.

ВИСНОВКИ

Отже, це дослідження було спрямоване на вивчення новинного дискурсу та різних лінгвістичних аспектів новинних статей у контексті британського періодичного видання «The Guardian». Досліджено, що новинний дискурс – це спосіб вираження інформації, який конструюється відповідно до інформаційних запитів суспільства. У роботі виокремлено основні динстинктивні ознаки новинного дискурсу, такі як об'єктивність, неупередженість, стислість, актуальність та атрибуція. Новинний дискурс уникає емоційних та особистих оцінок, спрямовуючись на об'єктивне та точне представлення інформації. Задля збереження точності та об'єктивності використовує наступні прийоми: 1) використання цитат та джерел; 2) застосування номіналізації; 3) використання пасивного стану; 4) уникнення фігуративної мови.

Досліджено, що новинний текст є основним компонентом новинного дискурсу. Отже, у ході дослідження було проаналізовано специфіку новинної статті як типу тексту та виокремлено її структурні елементи та лінгвістичні характеристики. Основна увага була зосереджена на дослідженнях Ван Дейка Т.А, який дослідив макро- та -мікроструктури тексту [3], [15], [54]. Традиційна макроструктура новинного тексту містить наступні категорії: заголовок, підзаголовок (лід), основна подія, передісторія та перспективи або ж наслідки. Доведено, що чотирнадцять проаналізованих статей «The Guardian» зберігають звичну макроструктуру тексту, містять заголовок, підзаголовок (лід), основну подію, деякі статті – передісторію та імплікації (перспективи на майбутнє).

Визначено, що перша категорія новинного тексту – заголовок – має тенденцію до скорочення багатослів'я, використання аббревіатур та акронімів, гри слів, прямої мови, цитування, еліптичних речень з опущенням допоміжного дієслова, підмета, а також використання інфінітиву, герундія та теперішнього часу. У проаналізованих статтях періодики «The Guardian» було виявлено

тенденцію до використання абревіатур, акронімів, топонімів, прямої мови, а також опущення артиклів. У заголовках найпоширенішими є використання теперішнього розповідного (Present Simple) та минулого часу (Past Simple), однак можна відзначити інші варіанти часових форм – майбутні та dokonані часи.

Значну увагу було приділено мікроструктурі тексту, яка включає в себе лінгвістичні аспекти новинних статей. У ході дослідження було проаналізовано стилістичні, лексичні, синтаксичні, прагматичні прийоми, використані у новинах британського періодичного видання «The Guardian». У проаналізованих новинних статтях переважають складнопідрядні речення, які зазвичай є розповідними. У текстах політичної та спортивної тематики присутні жаргонізми. Відповідно до тематики, статті послуговуються використанням субстандартної лексики, а саме сленгових та неформальних виразів, що більше притаманні публіцистичному стилю. Аналізуючи стилістичні особливості наведених статей, виявлено використання ряду засобів, спрямованих на досягнення певних комунікативних ефектів, а саме застосування гіперболи, порівнянь, метафор, персоніфікацій. Варто зазначити, що тексти містять мінімальний набір стилістичних засобів, аби уникнути образності. Незважаючи на звичну формальність новин політичної тематики, мікроструктурний аналіз таких статей довів, що політичні статті також послуговуються використанням іронії, сарказму та гри слів.

Аналіз статей політичної та спортивної тематики дав змогу виділити типовий комплекс мовних засобів та структур новинних статей «The Guardian», а саме використання пасивних структур з модальними дієсловами та різними часовими формами, жаргонізмів, топонімів, використання синонімів задля мінімізування тавтології. У текстах спортивної тематики спостерігається тенденція використання етнічностей на позначення спортсменів, тоді як у

політичних текстах відзначається використання імен та прізвищ, іноді вдаючись до використання однієї з зазначених форм.

Варто зазначити, що спортивні новини на веб-сайті «The Guardian» вирізняються особливим форматом підзаголовків у порівнянні з іншими розділами, який включає два речення з використанням маркерів (bullet points). Окрім цього, статті на офіційному сайті «The Guardian» є мультимодальними: включають в себе не лише текстовий контент, а й різноманітні мультимедійні елементи, такі як фотографії, відеоматеріали, ілюстрації.

Досліджено, що чотирнадцять проаналізованих новинних статей зберігають об'єктивність та нейтралітет, однак цитати можуть містити відтінки особистих поглядів та емоцій. У результаті дослідження виявлено, що статті можуть містити елементи оцінювальної мови (evaluative language), зокрема прикметники та прислівники, які відображають певний ступінь оцінки. Важливо відзначити, що така мова переважно використовується у прямих цитатах висловлювань осіб. Цитати у статтях залишаються незміненими, з метою збереження оригінальності повідомлення. З прагматичного аспекту подані статті не містять явних прикладів гендерної, расової, релігійної упередженості.

Усі поставлені завдання в рамках цієї кваліфікаційної роботи були успішно виконані і досягнуті, що свідчить про ефективність запропонованих методологій та підходів.

Перспектива подальшого наукового дослідження. Проведене дослідження надає більше можливостей для аналізу майбутніх змін та тенденцій у макро- та мікроструктурі новинних текстів, а також дослідженню впливу мовних засобів на сприйняття інформації читачами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Habermas J. The Structural Transformation of the Public Sphere. Polity Press, 1992. pp. 328.
2. Schudson M. Discovering the news: A social history of American newspapers. New York : Basic Books, 1978. pp. 228.
3. van Dijk T A. News As Discourse. Routledge, 2013. URL: <https://doi.org/10.4324/9780203062784> (date of access: 10.08.2023).
4. Pajunen J. Linguistic Analysis of Newspaper Discourse in Theory and Practice. 2008. pp. 79.
5. Cambridge English Dictionary: Meanings & Definitions. Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/> (date of access: 10.08.2023).
6. Bandurski D., Hala M. Investigative journalism in China: Eight cases in Chinese watchdog journalism. Hong Kong : Hong Kong University Press, 2010. pp. 184.
7. Bell A. The language of news media. Oxford, UK : Blackwell, 1991. 277 p.
8. Galtung J., Ruge M. The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba, and Cyprus Crises in Four Norwegian Newspapers. 1965. pp. 90.
9. Kovach B., Rosenstiel T. The elements of journalism: What newspeople should know and the public should expect. New York : Crown Publishers, 2001. pp. 205.
10. News, sport and opinion from the Guardian's Europe edition | The Guardian. News, sport and opinion from the Guardian's Europe edition | The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/europe> (date of access: 12.08.2023).
11. Ribbans E. How does the Guardian help digital readers distinguish analysis from news? | Elisabeth Ribbans. The Guardian. URL:

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/sep/08/guardian-digital-readers-analysis-news-design> (date of access: 12.08.2023).

12. Herman E., Chomsky N. Manufacturing consent: The political economy of the mass media. New York : Pantheon Books, 1988. pp. 412.

13. Macedo D., Steinberg S. Media Literacy: A Reader. Peter Lang, 2009. 710 pp.

14. Graham-Harrison E. et al. ‘The next stage is coming’: Israel issues warning as residents flee Gaza assault / The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/oct/14/the-next-stage-is-coming-israel-issues-warning-as-residents-flee-gaza-assault> (date of access: 20.08.2023).

15. van Dijk T A. Structures of News in the Press. Discourse and Communication: New Approaches to the Analysis of Mass Media Discourse and Communication, edited by van Dijk T.A., Berlin, New York: De Gruyter, 1985, pp. 69-93.

16. Townsend M., et al. Children reaching UK in small boats sent to jail that houses adult sex offenders. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/aug/27/children-reaching-uk-in-small-boats-sent-to-jail-for-adult-sex-offenders> (date of access: 23.08.2023).

17. Chingono N. Emmerson Mnangagwa wins second term as president of Zimbabwe. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/aug/27/emmerson-mnangagwa-wins-second-term-as-president-of-zimbabwe> (date of access: 23.08.2023).

18. Ramirez-Simon D., Yang M. Florida shooting: gunman left messages of hate before killing three Black people. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2023/aug/26/dollar-general-store-shooting-jacksonville-florida> (date of access: 23.08.2023).

19. Murray W., Sabbagh D. Ukrainian pilot 'Juice' among three killed in jet collision, Zelenskiy says. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/aug/27/ukrainian-pilot-juice-among-three-killed-in-jet-collision-says-volodymyr-zelenskiy> (date of access: 27.08.2023).
20. Muddiman A., Scacco J. The Current State of News Headlines. Center for Media Engagement. URL: <https://mediaengagement.org/research/the-current-state-of-news-headlines/> (date of access: 26.08.2023).
21. Dor D. On Newspaper Headlines as Relevance Optimizers. Journal of Pragmatics. 2003. pp. 695-721.
22. Goni U. The 'false prophet' v the pope: Argentina faces clash of ideologies in election. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/aug/27/the-false-prophet-v-the-pope-argentina-faces-clash-of-ideologies-in-election> (date of access: 27.08.2023)
23. Wei W., Wan X. Learning to Identify Ambiguous and Misleading News Headlines. 2017. pp. 7.
24. Cambridge English Dictionary: Meanings & Definitions. Cambridge Dictionary | English Dictionary, Translations & Thesaurus. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/clickbait> (date of access: 26.08.2023).
25. Бензерук А. Лексико-стилістичні особливості англійськомовних новинних текстів: перекладацький аспект. Кваліфікаційна робота. 2021. 81 с.
26. Коваленко А. Лінгвостилістичні особливості текстів новин. Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи. Київ. 2019. 49-51 с.
27. Kampfer J. At a stroke, Slovakia could soon become Russia's newest ally. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/sep/05/slovakia-elections-robert-fico-ukraine-russia> (date of access: 20.11.2023).

28. Richardson J. E. *Analysing newspapers: an approach from critical discourse analysis*. London: Red Globe Press, 2007. pp. 276.
29. Reisigl, M., Wodak, R. *Discourse and discrimination: Rhetorics of racism and anti-semitism*. London, UK: Routledge. 2001. pp. 298.
30. Burke J. Mali jihadists kill dozens in twin attacks amid growing Islamist threat. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/08/mali-jihadists-kill-at-least-64-people-amid-growing-islamist-threat> (date of access: 08.09.2023).
31. African Union made permanent member of G20 at Delhi summit. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/09/african-union-made-permanent-member-of-g20-at-delhi-summit> (date of access: 09.09.2023).
32. Феськова І. Лексичні особливості англомовних інтернет-новин. Збірник студентських наукових праць «STUDIA PHILOLOGICA». Рівне. 2019. 43-49 с.
33. Клачкова Л., Юхимець С. Типологічні лінгвістичні риси телевізійного (новинного) дискурсу. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського. Лінгвіст. науки*. 2016. №23. 125-134 с.
34. O'Carroll L. EU diplomats hope Horizon deal could be first of many with UK. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/07/eu-diplomats-hope-horizon-deal-could-be-first-of-many> (date of access: 07.09.2023).
35. Bryant M. Former PM Sanna Marin quits Finnish politics to join Tony Blair Institute. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/07/sanna-marin-finland-prime-minister-tony-blair-institute> (date of access: 07.09.2023).
36. Petridis A. Siouxsie review – Sioux shows why she's still a definitive goth icon. *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/music/2023/sep/07/siouxsie-review-troxy-london> (date of access: 07.09.2023).

37. Brooks L. New blood: Scotland to stage all-woman and non-binary Dracula play. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/stage/2023/sep/07/scotland-stage-all-woman-non-binary-dracula-play> (date of access: 07.09.2023).
38. Latif L. Top Boy final season review – a potent ending that rivals the very best television. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/tv-and-radio/2023/sep/07/top-boy-final-season-review-a-potent-ending-that-rivals-the-very-best-television> (date of access: 07.09.2023).
39. Inman P. UK workers will be worse off in 2024 than in 2019, thinktank warns. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/business/2023/sep/06/uk-workers-will-be-worse-off-in-2024-than-in-2019-thinktank-warns> (date of access: 08.09.2023).
40. Gillian Keegan say some school bosses should 'get off their backsides' over Raac survey – video. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/politics/video/2023/sep/05/gillian-keegan-say-some-school-bosses-should-get-off-their-backsides-over-raac-survey-video> (date of access: 08.09.2023).
41. Partington R. What went wrong at Birmingham city council and what happens next? The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/sep/05/birmingham-city-council-what-went-wrong-what-happens-next> (date of access: 09.09.2023).
42. Ambrose J. Petrol prices expected to rise as oil cost climbs above \$90 a barrel. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/business/2023/sep/05/petrol-prices-expected-to-rise-as-oil-cost-climbs-above-90-a-barrel> (date of access: 09.09.2023).
43. Mahdawi A. How to make life much better – my 10 small but satisfying secrets of happiness. The Guardian. URL:

- <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/sep/06/how-to-make-life-much-better-my-10-small-but-satisfying-secrets-of-happiness> (date of access: 10.09.2023).
44. UK to declare Wagner group a terrorist organization. The Guardian. <https://www.theguardian.com/politics/2023/sep/05/home-office-to-declare-wagner-group-a-terrorist-organisation> (date of access: 10.09.2023).
45. Beaumont P. Humanitarian crisis as 5m displaced by civil war in Sudan. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/06/humanitarian-crisis-as-5m-displaced-by-civil-war-in-sudan> (date of access: 10.09.2023).
46. Weale S. Not just Raac: the newly built English schools also closing over safety fears. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/education/2023/sep/06/not-just-raac-newly-built-english-schools-closing-safety-fears> (date of access: 10.09.2023).
47. Sparrow A. List of schools with safety-risk concrete revealed as Sunak denies cutting repairs budget – as it happened. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/politics/live/2023/sep/06/keir-starmer-rishi-sunak-champagne-tax-school-safety-concrete-crisis-pmq-s-uk-politics-live> (date of access: 11.09.2023).
48. Walker P. No 10 had head-in-sand mentality at start of Covid crisis, says ex-minister. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2023/sep/06/no-10-had-head-in-sand-mentality-at-start-of-covid-crisis-says-ex-minister?ref=healthpolicyinsight.com> (date of access: 10.09.2023).
49. Sweney M. Virgin Media O2 to snap up Russian oligarch-backed broadband firm. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/business/2023/sep/06/virgin-media-o2-to-snap-up-russian-oligarch-backed-broadband-firm> (date of access: 11.09.2023).

50. Brown M. Beatles memorabilia worth an estimated £6m goes for auction. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/music/2023/sep/04/beatles-memorabilia-auction-john-lennon-yoko-ono-george-harrison> (date of access: 11.09.2023).
51. Duncan P., Garcia C.A., Quinn B. Three-quarters of schools hit by concrete crisis are in Tory areas. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/sep/06/raac-crisis-pupils-at-24-schools-in-england-forced-to-study-remotely> (date of access: 11.09.2023).
52. Jones J., Peccei J. S., Thomas L., Thornborrow J., Singh I., Wareing S. Language, Society and Power. London: Routledge. pp. 56 – 74.
53. Хвостик Ю. Лінгвопрагматичні особливості гендерної комунікації в сучасному англomовному дискурсі. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/39267/1/Khvostyk.pdf> (дата звернення: 19.11.2023).
54. van Dijk T A. News, Discourse, and Ideology. London: Routledge, 2013. pp. 191-204.
55. Загнітко А., Кудрейко І. Соціолінгвістика: предметно-поняттєвий апарат. Вісник Львів. Серія філол. Вип. 46. 2009. 16-25 с.
56. Бехта І. Прагматика оповідного дискурсу у газетно-публіцистичному стилі. 74 – 121 с.
57. Stacey K. Rishi Sunak challenges premier Li after ‘spying for China’ arrests. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/sep/10/rishi-sunak-challenges-premier-li-after-spying-for-china-arrests> (date of access: 11.09.2023).
58. O’Carroll L. EU needs to prepare for enlargement now, says European Commission chief. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/sep/13/eu-needs-to-prepare-for->

enlargement-now-says-european-commission-chief-ursula-von-der-leyen-ukraine
(date of access: 13.09.2023).

59. Topham G. Greater Manchester jumps onboard the franchise route to better buses. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/sep/16/greater-manchester-jumps-onboard-the-franchise-route-to-better-buses?ref=biztoc.com> (date of access: 16.09.2023).

60. Partington R. Key ‘Bidenomics’ architect calls for spending ‘race to the top’ on green tech. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/business/2023/sep/17/biden-adviser-calls-for-spending-race-to-the-top-on-green-tech-heather-boushey> (date of access: 17.09.2023).

61. Helm T. Sunak and Johnson Covid-19 inquiry appearances delayed ‘to avoid party conference season’. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/sep/17/sunak-and-johnson-covid-19-inquiry-appearances-delayed-to-avoid-party-conference-season> (date of access: 17.09.2023).

62. Helmore E. Lauren Boebert apologizes again for ‘maybe overtly animated’ behavior at theater. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/us-news/2023/sep/17/lauren-boebert-apologizes-again-behavior-at-theater> (date of access: 17.09.2023).

63. Stacey K., Walker P. Keir Starmer arrives in Canada to set out stall on immigration policy. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/politics/2023/sep/15/keir-starmer-canada-labour-immigration-policy> (date of access: 17.09.2023).

64. Wood G. St Leger: royal wait for Classic glory goes on after Continuous wins for O’Brien. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/sport/2023/sep/16/st->

leger-royal-wait-for-classic-glory-goes-on-after-continuous-wins-for-obrien (date of access: 18.09.2023).

65. Lawrence A. Novak Djokovic's reign of greatness doesn't look like ending anytime soon. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/sport/2023/sep/11/novak-djokovic-us-open-tennis-grand-slam-titles-retirement> (date of access: 20.09.2023).

66. Nadal concedes Djokovic is 'best in history' in terms of numbers. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/sport/2023/sep/20/nadal-concedes-djokovic-is-the-best-in-history-in-terms-of-numbers> (date of access: 20.09.2023).

67. Carayol T. Great Britain defeat Switzerland at Davis Cup with emotional Murray win. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/sport/2023/sep/15/great-britain-defeat-switzerland-at-davis-cup-with-emotional-murray-win> (date of access: 20.09.2023).

68. Ingle S. Simona Halep given four-year ban from tennis for anti-doping violations. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/sport/2023/sep/12/simona-halep-banned-four-years-tennis-anti-doping-violations> (date of access: 20.09.2023).

69. Baumann M. Sepp Kuss brings back a GC victory – and likability – to US cycling. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/sport/2023/sep/18/sepp-kuss-vuelta-a-espana-victory-cycling> (date of access: 20.09.2023).

70. Crayol T. Debutant Jack Draper inspires Great Britain to Davis Cup win over Australia. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/sport/2023/sep/13/jack-draper-great-britain-davis-cup-australia-tennis> (date of access: 20.09.2023).

ДОДАТКИ

Додаток А. Уривок зі статті часопису «The Guardian»

Children reaching UK in small boats sent to jail for adult sex offenders

Vulnerable children who arrive in Britain by small boat are being placed in an adult prison that holds significant numbers of sex offenders. A growing number of cases have been identified where unaccompanied children, many of whom appear to be trafficked, have been sent to HMP Elmley, Kent, and placed among foreign adult prisoners. According to the most recent inspection of Elmley, the block where foreign nationals are held also houses sex offenders. Of 14 unaccompanied children so far identified by staff at Humans For Rights Network as being sent to an adult prison, one is believed to have been 14 when they spent seven months in Elmley. Most of the cases involve Sudanese or South Sudanese children who travelled to the UK via Libya, with most appearing to have been trafficked or having experienced some form of exploitation. This weekend there were calls for the Home Office to launch an immediate investigation into the issue and urgently release anyone believed to be a child who is inside an adult jail. Maddie Harris, of Human Rights Network, said the group had worked with more than 1,000 age-disputed children and that those sent to adult prisons were among the most “profoundly harmed”.